

**POLSKI
ŁAD**

mf Ministerstwo
Finansów

Podręcznik Reforma Polski Ład

Stan na 14 stycznia 2022 r.

Spis treści

1. Najważniejsze zmiany	4
1.1. Filary Polskiego Ładu	4
1.2. Nowe ulgi i odliczenia	5
1.2.1. Ulga na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT)	5
1.2.2. Ulga dla rodzin 4+ (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT)	10
1.2.3. Ulga dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT)	14
1.2.4. Ulga dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 26 ust. 1 pkt 2aa ustawy PIT)	19
1.2.5. Odsetki za zwłokę – nowe zwolnienie (art. 21 ust. 1 pkt 95b ustawy PIT)	23
1.3. Zmiany w preferencjach dla małżonków oraz osób samotnie wychowujących dzieci	24
1.3.1. Małżonkowie	24
1.3.2. Osoby samotnie wychowujące dzieci – ulga 1500	25
2. Zmiany w obowiązkach płatników podatku dochodowego od osób fizycznych	31
2.1. Zmiany w poborze zaliczek	31
2.1.1. Zmiany w poborze zaliczek na podstawie rozporządzenia ministra finansów z 7 stycznia 2022 r.	35
2.1.2. Kiedy płatnik nie stosuje rozporządzenia ministra finansów z 7 stycznia 2022 r.	36
2.1.3. Szczegóły dotyczące obliczania ZPŁ oraz Z2021	37
2.2. Zmiany w poborze składki na ubezpieczenie zdrowotne	38
2.3. Zmiany dotyczące formularzy podatkowych	39
3. Zmiany w obliczaniu zaliczek przez podatnika niebędącego przedsiębiorcą	40
4. Dochody wspólników spółek opodatkowanych podatkiem CIT	42
4.1. Zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych	42
4.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	42
4.3. Dochody wspólników spółek opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek, tzw. „estońskim CIT”	42
4.3.1. Zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych	42

4.3.2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	45
5.	Dochody uzyskiwane przez przedsiębiorców opodatkowanych według skali podatkowej w Polskim Ładzie	46
5.1.	Ulgi	46
5.1.1.	Ulga na powrót	46
5.1.2.	Ulga dla rodzin 4+	46
5.1.3.	Ulga dla pracujących seniorów	46
5.1.4.	Ulga sponsoringowa	46
5.1.5.	Ulga na terminal	50
5.1.6.	Ulga dla pracowników i przedsiębiorców	52
5.2.	Skala	52
5.3.	Amortyzacja	52
5.4.	Składka zdrowotna	54
6.	Dochody uzyskiwane przez przedsiębiorców opodatkowanych 19% podatkiem	56
6.1.	Ulgi	56
6.1.1.	Ulga na powrót	56
6.1.2.	Ulga dla rodzin 4+	56
6.1.3.	Ulga dla pracujących seniorów	56
6.2.	Amortyzacja	56
6.3.	Składka zdrowotna	56
7.	Przychody opodatkowane przez przedsiębiorców opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych	59
7.1.	Ulgi	59
7.1.1.	Ulga na powrót	59
7.1.2.	Ulga dla rodzin 4+	59
7.1.3.	Ulga dla pracujących seniorów	59
7.2.	Stawki ryczałtu	59
7.3.	Składki zdrowotne	61
8.	Działalność gospodarcza opodatkowana kartą podatkową	62
8.1.	Składka zdrowotna	63

1. Najważniejsze zmiany

1.1. Filary „Polskiego Ładu”

Polski Ład to kompleksowy program społeczno-gospodarczy przygotowany w celu przezwyciężenia skutków pandemii.

Podatkową część Polskiego Ładu wdraża ustawa z 29 października 2021 r.¹ Zawiera ona szereg korzystnych zmian. Najważniejsze z nich dotyczą skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy PIT².

Od 1 stycznia 2022 roku obowiązuje następująca skala podatkowa.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	17% minus kwota zmniejszająca podatek 5100 zł
120 000		15 300 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

W stosunku do skali podatkowej stosowanej do dochodów uzyskanych w 2021 r., zmiany w skali polegają na:

- podwyższeniu do 30 000 zł kwoty wolnej od podatku; wysokość tej kwoty jest efektem wzrostu do 5 100 zł kwoty zmniejszającej podatek, o której mowa w pierwszym przedziale skali podatkowej ($5100 \text{ zł} \div 17\% = 30\,000 \text{ zł}$),
- podwyższeniu z 85 528 zł do 120 000 zł progu dochodów, który w skali podatkowej wyznacza granicę pomiędzy stawką podatku 17% a 32%.

Od 2022 r. do podstawy obliczenia podatku nieprzekraczającej 120 000 zł stosowana jest stawka podatku w wysokości 17%. Dopiero do nadwyżki ponad tę kwotę podatek oblicza się według stawki 32%.

Kwota zmniejszająca podatek w wysokości 5100 zł odliczana jest zarówno w rocznym obliczeniu podatku według skali podatkowej (w PIT-36, PIT-36S, PIT-37, PIT-40A) jak i przy obliczaniu zaliczek na podatek w trakcie roku.

Jest stosowana niezależnie od wysokości uzyskanych dochodów. Korzystają z niej zarówno podatnicy uzyskujący dochody do 120 000 zł rocznie, jak i wyższe.

¹ Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105, 2349, 2427 i 2469).

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.).

Od 2022 r. 1/12 kwoty zmniejszającej podatek wynosi 425 zł. Kwota ta jest odliczana przez płatników przy obliczaniu zaliczek na podatek. Kwotę tę płatnicy odliczają:

- „na wniosek” podatnika (PIT-2, PIT-2A, PIT-3) – stosują m.in. zakłady pracy oraz banki wypłacające emerytury lub renty z zagranicy, albo
- z mocy ustawy – stosują m.in. organy rentowe przy wypłacie emerytur lub rent oraz rolnicze spółdzielnie produkcyjne wypłacające dniówki obrachunkowe.

Ważne!

Jeśli PIT-2 albo PIT-2A zostały złożone w latach ubiegłych, a stan faktyczny w nich wykazany nie uległ zmianie, nie trzeba ich ponownie składać dla potrzeb obliczenia zaliczek od 2022 r. Skuteczne są oświadczenia złożone w latach poprzednich.

Od 2022 r. 1/12 kwoty zmniejszającej podatek może odliczyć również podatnik, który samodzielnie oblicza zaliczki na podatek w związku z osiągnięciem dochodów:

- ze stosunku pracy z zagranicy,
- z emerytur i rent z zagranicy,
- z osobiście wykonywanej działalności (np. z umów o dzieło).

1.2. Nowe ulgi i odliczenia

1.2.1. Ulga na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT)

Ulga na powrót to potoczna nazwa nowej preferencji podatkowej. Obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od tego dnia.

Na czym polega

Ulga na powrót polega na zwolnieniu od podatku PIT³:

- przychodów z pracy na etacie⁴,
- przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą⁵ oraz
- przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

³ Podatek PIT to podatek dochodowy od osób fizycznych. Jest on regulowany ustawą PIT oraz ustawą z dnia 20 listopada 1998 r. o ryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1993, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o ryczałcie”.

⁴ Praca na etacie to praca wykonywana na podstawie stosunku służbowego, stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy lub stosunku pracy nakładczej.

⁵ Ilekroć jest mowa o przychodach zlecenia zawartych z firmą oznacza to przychody uzyskane od osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, osoby prawnej i jej jednostki organizacyjnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, a także od właściciela (posiadacza) nieruchomości (w której lokale są wynajmowane), działającego w jego imieniu zarządcy, administratora lub przedsiębiorstwa w spadku.

Ulga obejmuje przychody:

- do których ma zastosowanie:
 - skala podatkowa ze stawkami 17% i 32%,
 - jednolita 5% (IP Box) albo 19% stawka podatku dla przedsiębiorców lub
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł,
- uzyskane od 1 stycznia 2022 roku,
- uzyskiwane w czterech kolejno po sobie następujących latach podatkowych, licząc od początku roku, w którym podatnik przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo od początku roku następnego.

Uwaga!

Suma przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi na powrót, ulgi dla młodych⁶, ulgi dla rodzin 4+⁷ oraz ulgi dla pracujących seniorów⁸ nie może przekroczyć rocznie kwoty 85 528 zł. W kwocie tej nie uwzględnia się przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na podstawie ustawy PIT, przychodów zwolnionych od podatku dochodowego (innych niż wymienione), oraz przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej⁹ zaniechano poboru podatku.

Kto może skorzystać

Z ulgi skorzystasz, jeżeli łącznie spełniasz poniższe warunki:

- uzyskałeś przychody z określonych tytułów (wymienionych wyżej),
- w wyniku przeniesienia – **po 31 grudnia 2021 r.** – miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlegasz w Polsce nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu¹⁰ oraz
- nie miałeś miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obejmującym:
 - trzy lata kalendarzowe poprzedzające bezpośrednio rok, w którym zmieniłeś miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz
 - czas od początku roku, w którym zmieniłeś miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do dnia poprzedzającego dzień, w którym zmieniłeś miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- posiadasz obywatelstwo polskie, Kartę Polaka lub obywatelstwo innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa

⁶ Art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT.

⁷ Art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT.

⁸ Art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT.

⁹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.).

¹⁰ Art. 3 ust. 1 i 1a ustawy PIT.

należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej, lub

- miałeś miejsce zamieszkania:
 - nieprzerwanie co najmniej przez trzyletni okres w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Konfederacji Szwajcarskiej, Australii, Republice Chile, Państwie Izrael, Japonii, Kanadzie, Meksykańskich Stanach Zjednoczonych, Nowej Zelandii, Republice Korei, Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Stanach Zjednoczonych Ameryki, lub
 - na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez co najmniej 5 lat kalendarzowych poprzedzających trzyletni okres, oraz
- posiadasz certyfikat rezydencji¹¹ lub inny dowód dokumentujący miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w okresie niezbędnym do ustalenia prawa do tego zwolnienia oraz
- nie korzystałeś uprzednio, w całości lub w części, z tego zwolnienia – w przypadku gdy ponownie przeniesiesz miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak skorzystać

Korzystanie z ulgi w praktyce polega na niewykazywaniu przychodów nią objętych w kwocie przychodów podlegających opodatkowaniu.

Ulga w praktyce

Z ulgi skorzystasz w zeznaniu podatkowym składanym za rok, w którym uzyskałeś przychody objęte ulgą, lub w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek (podatku).

► w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek (podatku)

Jeśli spełniasz warunki do ulgi i chcesz, aby była stosowana na bieżąco, w trakcie roku przy poborze zaliczek przez płatnika (zakład pracy, zleceniodawcę), to złóż płatnikowi na piśmie oświadczenie, że spełniasz warunki do ulgi. W oświadczeniu wskaż również rok rozpoczęcia i zakończenia stosowania zwolnienia przez płatnika.

Oświadczenie nie ma formalnego wzoru (możesz sam je zredagować). Musi jednak zawierać klauzulę o treści:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

¹¹ Art. 5a pkt. 21 ustawy PIT.

Po otrzymaniu oświadczenia płatnik zastosuje ulgę najpóźniej w kolejnym miesiącu. Przesłanie ją stosować, jeśli poinformujesz o zmianie stanu faktycznego lub przestaniesz spełniać warunki do jej stosowania (np. kwota przychodów przekroczy limit ulgi).

Jeśli w trakcie roku sam obliczasz podatek (zaliczkę na podatek) od przychodów z pracy na etacie, z umów zlecenia zawartych z firmą lub z pozarolniczej działalności gospodarczej, to samodzielnie zastosuj ulgę wyłączając przychody nią objęte z przychodów podlegających opodatkowaniu.

► po zakończeniu roku w zeznaniu podatkowym

Jeśli spełniasz warunki do ulgi, a nie była ona stosowana w trakcie roku przy obliczaniu podatku (zaliczek na podatek), to złóż zeznanie podatkowe.

To w nim dokonasz ostatecznego rozliczenia ulgi w ten sposób, że przychodów objętych ulgą nie wykażesz w przychodach, od których oblicza się podatek. W części dotyczącej przychodów podlegających opodatkowaniu wykażesz jedynie kwotę podatku (zaliczki na podatek) jaką zapłaciłeś w trakcie roku.

Zeznanie złóż również wtedy, gdy ulgą objęta jest tylko część uzyskanych przychodów.

Ulgą a koszty uzyskania przychodów

Jeśli w ramach przychodów z pracy na etacie lub z umów zlecenia zawartych z firmą otrzymałeś zarówno przychody objęte ulgą oraz podlegające opodatkowaniu, to do przychodów podlegających opodatkowaniu możesz zastosować koszty uzyskania przychodów do wysokości nieprzekraczającej kwoty opodatkowanych przychodów.

Jeśli stosujesz 50% koszty uzyskania przychodów¹², to suma tych kosztów oraz przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi na powrót, ulgi dla młodych, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, nie może przekroczyć rocznie kwoty 120 000 zł.

Jeśli z ulgi korzystasz w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej, to kosztów uzyskania przychodów zwolnionych nie musisz wyłączać z kosztów podatkowych związanych z tą działalnością. Pomimo, że część lub całość przychodów z tej działalności będzie korzystała ze zwolnienia, to poniesione koszty pozostaną kosztami uzyskania przychodów.¹³

Ulgą a składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Przychody objęte ulgą podlegają ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym.

¹² Koszty, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy PIT.

¹³ Art. 22 ust. 3a oraz art. 23 ust. 10 ustawy PIT.

Przy czym składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne zapłacone od przychodów objętych ulgą nie możesz odliczyć odpowiednio od dochodu i podatku PIT.

Składki na ubezpieczenia społeczne opłacone od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, które są objęte ulgą, możesz zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów z tej działalności.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne możesz również uwzględnić w limicie składek dla potrzeb zwrotu niewykorzystanej ulgi na dzieci¹⁴.

Przykłady

Przykład 1

Pani Agnieszka wraz z najbliższą rodziną od lipca 2021 r. mieszka w Polsce. Przed przyjazdem do Polski 4 lata mieszkała w Niemczech. Czy ma prawo do ulgi?

Odpowiedź: Nie, gdyż ulga dotyczy osób, które dopiero po 31 grudnia 2021 r. przeniosą do Polski swoje miejsce zamieszkania i będą tu podlegać nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

Przykład 2

Pani Anna w lutym 2022 r. po uzyskaniu Karty Polaka przeprowadziła się do Polski z zamiarem stałego pobytu. Spełnia pozostałe warunki do stosowania ulgi, ale nie ma obywatelstwa polskiego. Czy ma prawo do ulgi?

Odpowiedź: Tak, ulga nie jest ograniczona wyłącznie do osób posiadających obywatelstwo polskie.

Przykład 3

Pan Sebastian posiadający polskie obywatelstwo w roku 2018 wyjechał do Włoch i do końca 2021 r. był włoskim rezydentem podatkowym. W styczniu 2022 r. postanowił wrócić i znów osiedlić się w Polsce. Czy ma prawo do ulgi?

Odpowiedź: Tak, Pan Sebastian spełnia warunki do skorzystania z ulgi. Musi jednak pamiętać, że prawo do ulgi przysługuje pod warunkiem posiadania certyfikatu rezydencji podatkowej lub innego dowodu potwierdzającego poprzednie miejsce zamieszkania dla celów podatkowych we Włoszech.

¹⁴ Art. 27f ust. 9 ustawy PIT.

1.2.2. Ulga dla rodzin 4+ (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT)

Ulga dla rodzin 4+ zwana jest też PIT zero dla rodzin. To potoczne nazwy tej preferencji. Ulga obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od tego dnia.

Na czym polega

Ulga dla rodzin 4+ polega na zwolnieniu od podatku PIT:

- przychodów na etacie ([patrz odnośnik 4](#)),
- przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą ([patrz odnośnik 5](#)) oraz
- przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Ulga obejmuje przychody:

- do których ma zastosowanie:
 - skala podatkowa ze stawkami 17% i 32%,
 - jednolita 5% (IP Box) albo 19% stawka podatku dla przedsiębiorców lub
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł rocznie u każdego z rodziców (opiekunów prawnych). Dla dwojga rodziców (opiekunów prawnych) limit przychodu zwolnionego od podatku wynosi 171 056 zł rocznie,
- uzyskane od 1 stycznia 2022 roku.

Uwaga!

Suma przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi dla rodzin 4+, ulgi dla młodych, ulgi na powrót oraz ulgi dla pracujących seniorów nie może przekroczyć rocznie kwoty 85 528 zł. W kwocie tej nie uwzględnia się przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na podstawie ustawy PIT, przychodów zwolnionych od podatku dochodowego (innych niż wymienione), oraz przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Kto może skorzystać

Z ulgi skorzystasz, jeśli w roku podatkowym w stosunku do co najmniej czworga dzieci:

- wykonywałeś władzę rodzicielską,
- byłeś opiekunem prawnym dziecka, które z Tobą mieszkało,
- byłeś rodzicem zastępczym na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą,
- a wobec dorosłych, uczących się dzieci wykonywałeś ciężący obowiązek alimentacyjny albo byłeś rodzicem zastępczym.

Ulga dotyczy rodziców, w tym rodziców zastępczych, oraz opiekunów prawnych, bez względu na ich stan cywilny. Mogą z niej korzystać zarówno samotni rodzice

(opiekunowie prawni), jak i małżonkowie. Ulga przysługuje w związku z wychowaniem dzieci: małoletnich, dorosłych, ale otrzymujących zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną – bez względu na wysokość ich rocznych dochodów oraz pełnoletnich uczących się dzieci do ukończenia 25. roku życia.

Przy czym skorzystasz z ulgi, jeśli dorosłe uczące się dzieci, do ukończenia 25. roku życia w roku podatkowym:

- nie stosowały przepisów o 19% podatku liniowym¹⁵ lub przepisów ustawy o ryczałcie¹⁶ (z wyjątkiem przepisów dotyczących najmu prywatnego) w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększenia lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,
- nie podlegały opodatkowaniu podatkiem tonażowym na zasadach określonych w ustawie o podatku tonażowym lub tzw. podatkiem okrętowym na zasadach określonych w ustawie o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłach komplementarnych, lub
- nie uzyskały dochodów opodatkowanych według skali podatkowej lub 19% podatkiem z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, udziałów (akcji) lub pochodnych instrumentów finansowych lub przychodów zwolnionych od podatku w ramach tzw. ulgi dla młodych czy ulgi na powrót, w łącznej wysokości przekraczającej **3 089 zł**, z wyjątkiem renty rodzinnej.

Uwaga!

Dziecka, które orzeczeniem sądu zostało w roku podatkowym umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, nie możesz uwzględnić przy ustalaniu prawa do ulgi rodzica (opiekuna prawnego).

Uwaga!

Aby skorzystać z tego odliczenia warunku posiadania czworga dzieci nie musisz spełniać przez cały rok podatkowy. Jeżeli czwarte dziecko urodziło się w grudniu danego roku, to składając zeznanie podatkowe za ten rok (mimo, że przez cały rok podatkowy nie byłeś rodzicem czworga dzieci), możesz skorzystać ze zwolnienia.

Jak skorzystać

Korzystanie z ulgi w praktyce polega na niewykazywaniu przychodów nią objętych w kwocie przychodów podlegających opodatkowaniu.

¹⁵ Art. 30c ustawy PIT.

¹⁶ Ustawa o ryczałcie, z wyjątkiem art. 6 ust. 1a tej ustawy.

Ulga w praktyce

Z ulgi skorzystasz:

► już w trakcie roku, przy obliczaniu zaliczek na podatek/podatku

Jeśli uzyskujesz przychody za pośrednictwem płatnika (z pracy na etacie lub z umowy zlecenia zawartej z firmą), musisz mu złożyć pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, że spełniasz warunki do stosowania zwolnienia; na tej podstawie płatnik będzie uwzględniał zwolnienie przy poborze zaliczek.

Oświadczenie możesz zredagować samodzielnie, ale musi ono zawierać następującą klauzulę:

„Jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Jeśli uzyskujesz przychody bez pośrednictwa płatnika z pracy z zagranicy, z emerytur i rent z zagranicy, z umowy zlecenia zawartej z firmą, czy z pozarolniczej działalności gospodarczej, to zwolnienie od podatku możesz stosować na bieżąco.

► w rozliczeniu rocznym – wtedy odzyskasz nadpłacony podatek

Korzystając z ulgi dla rodzin 4+, złóż w terminie określonym na złożenie zeznania informację o liczbie dzieci i ich numerach PESEL, a jeśli dzieci nie mają tego numeru, w informacji wskaż ich imiona, nazwiska oraz daty urodzenia. Wzór informacji określi minister finansów.

Nie musisz składać tej informacji, jeśli w zeznaniu podatkowym skorzystałeś z ulgi na dzieci i oświadczyłeś w nim, że równocześnie skorzystałeś z ulgi dla rodzin 4+, a prawo do ulgi na dzieci, jak i ulgi dla rodzin 4+, przysługiwało na te same dzieci.

Ulga a koszty uzyskania przychodów

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie lub z umów zlecenia zawartych z firmą otrzymałeś zarówno przychody objęte ulgą oraz podlegające opodatkowaniu, do przychodów podlegających opodatkowaniu możesz zastosować koszty uzyskania przychodów do wysokości nieprzekraczającej kwoty opodatkowanych przychodów.

Jeśli do przychodów podlegających opodatkowaniu z pracy na etacie stosujesz 50% koszty uzyskania przychodów¹⁷, suma tych kosztów oraz przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi dla rodzin 4+, ulgi dla młodych, ulgi na powrót oraz ulgi dla pracujących emerytów nie może przekroczyć rocznie kwoty 120 000 zł.

¹⁷ Koszty, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy PIT.

Jeśli z ulgi korzystasz w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej, to kosztów uzyskania przychodów zwolnionych nie musisz wyłączać z kosztów podatkowych związanych z tą działalnością. Pomimo, że część lub całość przychodów z tej działalności będzie korzystała ze zwolnienia, to poniesione koszty pozostaną kosztami uzyskania przychodów¹⁸.

Ulga a składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Przychody objęte ulgą podlegają ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym.

Składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zapłaconych od przychodów objętych ulgą nie odliczysz odpowiednio od dochodu i podatku PIT.

Składki na ubezpieczenia społeczne opłacone od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, które są objęte ulgą możesz zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów z tej działalności.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne możesz również uwzględnić w limicie składek dla potrzeb zwrotu niewykorzystanej ulgi na dzieci.

Przykłady

Przykład 1

Państwo Anna i Robert Kowalscy są małżeństwem i wychowują piątkę wspólnych dzieci. Troje dzieci małych i dwoje dorosłych, z których jedno pobiera rentę socjalną, a drugie 23-letnie studiuje i pracuje na umowę zlecenie (z przychodem w 2022 r. objętym ulgą dla młodych w wysokości 8 tys. zł). Pani Anna pracuje na etacie, a pan Robert prowadzi działalność gospodarczą, opodatkowaną ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. W 2022 r. przychód pani Anny z pracy wyniósł 65 tys. zł, a pana Roberta z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej 115 tys. zł. Czy obydwoje będą mogli skorzystać z ulgi dla rodzin 4+?

Odpowiedź: Tak. Obydwoje rodziców będzie mogło skorzystać z ulgi dla rodzin 4+, bowiem czworo dzieci spełnia warunki do jej zastosowania (troje małych i dorosłe dziecko otrzymujące rentę socjalną).

Pan Robert złoży zeznanie PIT-28, w którym wykaże przychód zwolniony od podatku w kwocie 85 528 zł, a od reszty przychodu, tj. 29 472 zł ($115\ 000 - 85\ 528 = 29\ 472$) zapłaci podatek według odpowiedniej stawki.

Przykład 2

Pani Małgorzata jest wdową i samotnie wychowuje czwórkę dzieci, przy czym dwoje z nich uczy się w liceum i są już pełnoletnie. Dzieci pełnoletnie pobierają rentę rodzinną na własne nazwisko i ich dochód roczny w 2022 r.

¹⁸ Art. 22 ust. 3a oraz art. 23 ust. 10 ustawy PIT.

przekracza kwotę 3 089 zł. Pani Małgorzata pracuje na etacie i dorabia okazjonalnie na umowy zlecenie. W 2022 r. jej przychód wyniósł 53 tys. zł. Czy będzie mogła skorzystać z ulgi dla rodzin 4+?

Odpowiedź: Tak. Mimo, że dochód dzieci pełnoletnich przekracza kwotę 3 089 zł, to limit ten nie obejmuje renty rodzinnej.

Pani Małgorzata nie będzie obowiązana do złożenia zeznania, gdyż uzyskany przez nią przychód (53 tys. zł) w całości podlega zwolnieniu od podatku. Jeśli jednak chce skorzystać z ulgi na dzieci, musi złożyć zeznanie PIT-37 i wykazać przysługujące jej odliczenie. Dzięki temu otrzyma dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci.

Przykład 3

Pani Wanda wraz z partnerem Piotrem wychowują czworo małych dzieci. Przy czym każde z nich jest rodzicem dla dwojga dzieci. Pani Wanda uzyskała w 2022 r. przychód z umowy zlecenia w wysokości 35 tys. zł, a Pan Piotr z pracy na etacie 32 tys. zł. Czy skorzystają z ulgi dla rodzin 4+?

Odpowiedź: Nie. Żadne z nich nie jest rodzicem czwórki dzieci, dlatego nie spełniają warunku do zastosowania ulgi dla rodzin 4+.

Przykład 4

Państwo Nowakowie do września byli rodzicami trójki małych dzieci, jednak w październiku urodziło im się czwarte dziecko. Obydwoje są nauczycielami i pracują na etacie. Czy będą mogli skorzystać z ulgi dla rodzin 4+?

Odpowiedź: Tak, ponieważ w roku podatkowym wychowywali czworo dzieci. Zatem każde z nich będzie mogło skorzystać z tej ulgi, do wysokości limitu 85 528 zł.

1.2.3. Ulga dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT)

Ulga dla pracujących seniorów zwana też PIT zero dla emerytów. To potoczne nazwy tej preferencji. Ulga obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do przychodów uzyskanych od tego dnia.

Na czym polega

Ulga polega na zwolnieniu od podatku PIT:

- przychodów z pracy na etacie ([patrz odnośnik 4](#)),
- przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą ([patrz odnośnik 5](#)), oraz
- przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

otrzymanych przez podatnika po ukończeniu:

- 60. roku życia w przypadku kobiety,

- 65. roku życia w przypadku mężczyzny.

Ulga obejmuje przychody:

- do których ma zastosowanie:
 - skala podatkowa ze stawkami 17% i 32%,
 - jednolita 5% (IP Box) albo 19% stawka podatku dla przedsiębiorców lub
 - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł,
- uzyskane od 1 stycznia 2022 roku.

Uwaga!

Suma przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi dla pracujących emerytów, ulgi dla młodych, ulgi na powrót oraz ulgi dla rodzin 4+, nie może przekroczyć rocznie kwoty 85 528 zł. W kwocie tej nie uwzględnia się przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na podstawie ustawy PIT, przychodów zwolnionych od podatku dochodowego (innych niż wymienione), oraz przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Kto może skorzystać

Z ulgi skorzystasz, jeśli jesteś kobietą 60+ albo mężczyzną 65+ i łącznie spełniasz poniższe warunki:

- uzyskałeś przychody z określonych tytułów (wymienionych wyżej),
- z tytułu uzyskania tych przychodów podlegasz ubezpieczeniom społecznym w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych¹⁹,
- nie otrzymujesz (mimo nabycia uprawnienia):
 - emerytury lub renty rodzinnej z KRUS²⁰,
 - emerytury lub renty rodzinnej z mundurowych systemów ubezpieczeń²¹,
 - emerytury lub renty rodzinnej z FUS²²,

¹⁹ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.).

²⁰ Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, z późn. zm.).

²¹ Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 586 i 2320) oraz w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723, z późn. zm.).

²² Emerytury lub renty rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.).

- świadczeń pieniężnych w związku ze zwolnieniem ze służby stałej funkcjonariusza służby mundurowej²³,
- uposażenia przysługującego w sędziemu w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego²⁴.

Ważne!

Dla potrzeb ulgi dla pracujących seniorów uprawnienie do emerytury nabywasz z chwilą ukończenia 60 lat w przypadku kobiety i 65 lat w przypadku mężczyzny. Uprawnienia tego nie musisz potwierdzać.

Jak skorzystać

Korzystanie z ulgi w praktyce polega na niewykazywaniu przychodów nią objętych w kwocie przychodów podlegających opodatkowaniu.

Ulga w praktyce

Z ulgi możesz korzystać w zeznaniu podatkowym składanym za rok, w którym uzyskałeś przychody objęte ulgą, lub w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek (podatku).

► w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek (podatku)

Jeśli spełniasz warunki do ulgi i chcesz aby była stosowana na bieżąco, w trakcie roku przy poborze zaliczek przez płatnika (zakład pracy, zleceniodawcę), to złóż płatnikowi na piśmie oświadczenie, że spełniasz warunki do ulgi.

Oświadczenie nie ma formalnego wzoru (możesz sam je zredagować). Musi jednak zawierać klauzulę o treści:

„Jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Po otrzymaniu oświadczenia płatnik zastosuje ulgę najpóźniej w kolejnym miesiącu. Przystanie ją stosować, jeśli poinformujesz o zmianie stanu faktycznego lub przestaniesz spełniać warunki do jej stosowania (np. kwota przychodów przekroczy limit ulgi).

Jeśli w trakcie roku sam obliczasz podatek (zaliczkę na podatek) od przychodów z pracy na etacie, z umów zlecenia zawartych z firmą lub z pozarolniczej

²³ Świadczenia podlegające opodatkowaniu 20% zryczałtowanym podatkiem dochodowym, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy PIT.

²⁴ Uposażenia przysługujące w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinne, o których mowa ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z późn. zm.).

działalności gospodarczej, to samodzielnie stosujesz ulgę wyłączając przychody nią objęte z przychodów podlegających opodatkowaniu.

► po zakończeniu roku w zeznaniu podatkowym

Jeśli spełniasz warunki do ulgi, a nie była ona stosowana w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek na podatek, to złóż zeznanie podatkowe. To w nim dokonasz ostatecznego rozliczenia ulgi w ten sposób, że przychodów objętych ulgą nie wykażesz w przychodach, od których obliczasz podatek. W części dotyczącej przychodów podlegających opodatkowaniu wykażesz jedynie zaliczki na podatek w kwocie zapłaconej w trakcie roku.

Zeznanie złóż również wtedy, gdy ulgą nie jest objęta całość uzyskanych przychodów, na przykład te, które wykroczyły ponad limit lub te, które otrzymałeś do ukończenia 60. roku życia w przypadku kobiety, albo 65. roku życia w przypadku mężczyzny.

Ulga a koszty uzyskania przychodów

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie lub z umów zlecenia zawartych z firmą otrzymałeś zarówno przychody objęte ulgą oraz podlegające opodatkowaniu, do przychodów podlegających opodatkowaniu możesz zastosować koszty uzyskania przychodów do wysokości nieprzekraczającej kwoty opodatkowanych przychodów.

Jeśli do przychodów podlegających opodatkowaniu z pracy na etacie stosujesz 50% koszty uzyskania przychodów²⁵, suma tych kosztów oraz przychodów zwolnionych od podatku w ramach ulgi dla rodzin 4+, ulgi dla młodych, ulgi na powrót oraz ulgi dla pracujących emerytów nie może przekroczyć rocznie kwoty 120 000 zł.

Jeśli z ulgi korzystasz w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej, to kosztów uzyskania przychodów zwolnionych nie musisz wyłączać z kosztów podatkowych związanych z tą działalnością. Pomimo, że część lub całość przychodów z tej działalności będzie korzystała ze zwolnienia, to poniesione koszty pozostaną kosztami uzyskania przychodów.²⁶

Ulga a składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Przychody objęte ulgą podlegają ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zapłacone od przychodów objętych ulgą nie odliczysz odpowiednio od dochodu i podatku PIT.

²⁵ Koszty, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy PIT.

²⁶ Art. 22 ust. 3a oraz art. 23 ust. 10 ustawy PIT.

Składki na ubezpieczenia społeczne opłacone od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, które są objęte ulgą, zaliczysz do kosztów uzyskania przychodów z tej działalności.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne możesz również uwzględnić w limicie składek dla potrzeb zwrotu niewykorzystanej ulgi na dzieci.

Przykłady

Przykład 1

Pani Janina ma 61 lat. Prawo do emerytury ma od roku, ale jej nie pobiera, gdyż kontynuuje zatrudnienie na umowę o pracę u dotychczasowego pracodawcy. Czy ma prawo do ulgi?

Odpowiedź: Tak, od 1 stycznia 2022 r. przychody Pani Janiny z pracy na etacie są objęte ulgą.

Przykład 2

Pan Stanisław ma 68 lat, pobiera emeryturę oraz otrzymuje wynagrodzenie za felietony do prasy, które przygotowuje na podstawie umowy o dzieło. Czy Pan Stanisław może skorzystać z ulgi?

Odpowiedź: Nie, gdyż nie jest spełniony warunek dotyczący rodzajów przychodów oraz niepobierania emerytury.

Przykład 3

Pan Piotr ma 70 lat, jest emerytem i prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, która przynosi mu spore zyski. Podatek od tych przychodów płaci w formie ryczałtu ewidencjonowanego. Czy w sytuacji gdy „zawiesi” pobieranie emerytury, to w stosunku do przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej będzie mógł zastosować ulgę?

Odpowiedź: Tak, Pan Piotr spełnia wszystkie warunki.

Przykład 4

Pani Krystyna jest aktywna zawodowo, prowadzi własną firmę mimo nabycia prawa do emerytury. W trakcie roku zaczęła spełniać warunki do ulgi w odniesieniu do przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, ale jej nie zastosowała, ani przy poborze zaliczek ani w zeznaniu. Czy po upływie terminu na złożenie zeznania podatkowego za rok, w którym otrzymała ww. przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, może zastosować ulgę?

Odpowiedź: Tak, prawa do ulgi nie traci się z chwilą upływu terminu na złożenie zeznania podatkowego. Zeznanie lub jego korektę można złożyć po terminie.

1.2.4. **Ulga dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 26 ust. 1 pkt 2aa ustawy PIT)**

Ulga dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej zwana potocznie ulgą dla klasy średniej. Ulga obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od tego dnia.

Na czym polega

Ulga polega na odliczeniu od dochodu kwoty, która jest ustalana indywidualnie w oparciu o wysokość uzyskanych przychodów.

Kto może skorzystać

Z ulgi skorzystasz, jeśli uzyskałeś przychody (**doprecyzowane w ramce**):

- z pracy na etacie oraz
- z pozarolniczej działalności gospodarczej
- w łącznej wysokości **od 68 412 zł do 133 692 zł rocznie**.

Ważne!

Chodzi o przychody podlegające opodatkowaniu na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, z tym że w przypadku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej są to przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności, z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

Szczególne zasady dla małżonków

W przypadku małżonków, każdy z małżonków może skorzystać z odliczenia, jeżeli spełnia warunki do jego zastosowania (uzyskuje przychody ze wskazanych źródeł i jego roczne przychody mieszczą się w przedziale **od 68 412 zł do 133 692**).

Jeżeli małżonkowie składają wspólne zeznanie podatkowe, mogą wybrać metodę ustalania wysokości ulgi dla klasy średniej, którą wykażą we wspólnym zeznaniu podatkowym.

W przypadku wspólnego opodatkowania małżonków wysokość ulgi:

- każdy małżonek ustali od połowy rocznych, łącznych uprawniających do ulgi przychodów małżonków, mieszczących się w przedziale od 68 412 zł do 133 692 zł albo
- ustali ten małżonek (a także każdy z nich indywidualnie), którego przychody mieszczą się we wskazanym przedziale od 68 412 zł do 133 692 zł.

Inaczej mówiąc, w przypadku wspólnego opodatkowania dochodów małżonków, mogą oni sami wybierać metodę na ustalenie wysokości ulgi. Mają prawo wybrać

tę, która jest dla nich bardziej korzystna, czyli mogą obliczyć ulgę od połowy łącznych przychodów małżonków, albo od indywidualnych przychodów. Przy czym obliczając od połowy łącznych przychodów małżonków muszą pamiętać, że w tym przypadku jednak połowa łącznych przychodów obojga małżonków (z pracy na etacie oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej) musi wynosić co najmniej 68 412 zł i nie przekraczać 133 692 zł.

Na przykład żona osiągnęła przychód z pracy w kwocie 150 000 zł a mąż w kwocie 20 000 zł plus 80 000 zł z umowy zlecenia. Jeżeli małżonkowie będą roliczali się indywidualnie żaden z nich nie skorzysta z ulgi, gdyż nie spełnia jej warunków.

O ile jednak małżonkowie złożą wspólne zeznanie, to mogą w nim (każdy z małżonków) odliczyć ulgę w wysokości obliczonej od połowy przychodów z pracy, czyli od 85 000 (tyle wynosi połowa sumy 150 000 żony i 20 000 męża).

Uwaga!

Jeżeli małżonkowie zdecydowali się na ten sposób wykorzystania wspólnego przychodu do obliczenia podstawy ulgi, to nie mogą zastosować „mieszanego sposobu jej uwzględniania”. Oznacza to, że jeden z nich nie może uwzględnić „swojej podstawy ulgi” obliczanej od indywidualnych dochodów, a drugi podstawy odliczonej od połowy ich wspólnych przychodów. W tym przypadku zawsze uwzględniają podstawę stanowiącą połowę ich wspólnych przychodów.

Wysokość

Kwotę ulgi ustalisz indywidualnie. Obliczysz ją według wzoru:

Wzór 1.

Roczne przychody z pracy na etacie oraz z działalności gospodarczej (w złotych) (A)		Kwota ulgi
od 68 412	do 102 588	$[A \times 6,68\% - 4\,566] \div 0,17$
ponad 102 588	do 133 692	$[A \times (-7,35\%) + 9\,829\,zł] \div 0,17$

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków i uwzględniania wspólnych przychodów małżonków przez „A” rozumie się połowę łącznych przychodów z pracy na etacie oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskanych przez obojga małżonków.

Ulga w praktyce

Ulgę stosuje się w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek na podatek (przez płatnika lub podatnika). Ostateczne jej rozliczenie ma miejsce w rocznym zeznaniu podatkowym.

w trakcie roku przy obliczaniu zaliczek (podatku)

Ulgę stosują zakłady pracy, które pełnią funkcję płatnika, oraz podatnicy, którzy uzyskują przychody z pracy na etacie (z zagranicy) lub z pozarolniczej działalności gospodarczej bez pośrednictwa płatnika (sami obliczają i wpłacają zaliczki na podatek).

Ulga jest stosowana z mocy prawa. Podatnik nie musi składać żadnego oświadczenia (ani płatnikowi, ani urzędowi skarbowemu).

Ulga jest stosowana za miesiące, w których podatnik uzyskał przychody z pracy na etacie w wysokości **od 5 701 zł do 11 141 zł**.

Jeżeli podatnik uzyskał w tym samym miesiącu przychody z pracy na etacie za pośrednictwem płatnika oraz bez jego udziału, warunek wysokości przychodów musi być spełniony odrębnie dla przychodów uzyskanych za pośrednictwem płatnika oraz odrębnie dla przychodów uzyskanych bez udziału płatnika;

Do obliczenia miesięcznej kwoty ulgi w przypadku przychodów uzyskiwanych z pracy na etacie stosuje się **wzór 2**.

Miesięczne przychody z pracy na etacie (w złotych) (B)		Kwota ulgi
od 5 701	do 8 549	$[B \times 6,68\% - 380,50] \div 0,17$
ponad 8 549	do 11 141	$[B \times (-7,35\%) + 819,08] \div 0,17$

Jeżeli podatnik nie chce, aby płatnik stosował ulgę przy poborze zaliczek na podatek, powinien wystąpić do płatnika z pisemnym wnioskiem w tej sprawie.

Płatnik przestanie stosować ulgę najpóźniej od kolejnego miesiąca, w którym otrzymał od podatnika taki wniosek. Wniosek o niestosowanie ulgi podatnik składa odrębnie dla każdego roku podatkowego. O niestosowaniu ulgi przy obliczaniu zaliczek od przychodów z pracy na etacie z zagranicy, decyduje sam podatnik (nikomu nie składa wniosku w tej sprawie).

W trakcie roku ulga jest stosowana także przez podatnika, który uzyskał przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości od 68 412 zł do 133 692 zł. Przy czym z uwagi na sposób obliczania zaliczki chodzi o przychody uzyskane od początku roku. Jeżeli podatnik równocześnie uzyskuje przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z pracy na etacie, warunek

wysokości przychodów musi być spełniony w odniesieniu do sumy tych przychodów. Do obliczenia miesięcznej kwoty ulgi przedsiębiorca stosuje wzór 1., w którym „A” oznacza przychody uzyskane od początku roku do miesiąca włącznie, za który obliczana jest zaliczka.

► **po zakończeniu roku w zeznaniu podatkowym**

Ostateczne rozliczenie ulgi następuje w zeznaniu podatkowym zgodnie z zasadą samoopodatkowania.

W rozliczeniu rocznym podatnik stosuje ulgę w wysokości obliczonej według wzoru 1., z uwzględnieniem szczególnych rozwiązań dla małżonków, którzy łącznie opodatkowują swoje dochody.

Przykłady

Przykład 1

Pan Stanisław jest przedsiębiorcą. Podatek od dochodów z prowadzonej działalności oblicza według skali podatkowej. W trakcie roku sam oblicza i płaci miesięczne zaliczki na podatek. Czy ustalając ich wysokość może nie uwzględniać ulgi dla pracowników i przedsiębiorców, nawet jeśli spełnia pozostałe warunki?

Odpowiedź: Tak, przy obliczaniu zaliczek na podatek Pan Stanisław może nie stosować tego odliczenia.

Przykład 2

Pani Anna jest emerytką. Jej roczne przychody z emerytury wynoszą 70 tys. zł. Poza świadczeniem z ZUS nie uzyskuje innych dochodów. Czy ma prawo do ulgi dla pracowników i przedsiębiorców?

Odpowiedź: Nie, gdyż nie jest spełniony warunek dotyczący rodzaju przychodów.

Przykład 3

Pan Władysław prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Z tytułu prowadzenia tej działalności płaci podatek w formie karty podatkowej. Czy może skorzystać z ulgi dla pracowników i przedsiębiorców?

Odpowiedź: Nie, gdyż ulga nie ma zastosowania do pozarolniczej działalności gospodarczej, od której jest opłacany podatek w formie karty podatkowej.

Przykład 4

Pan Piotr pracuje na etacie. Raz w roku otrzymuje dwie wypłaty w tym samym miesiącu, każda po 6 tys. zł. Czy w tej sytuacji płatnik (pracodawca) może stosować ulgę, a jeśli tak, to co powinien zrobić, gdy ulgę zastosował

przy pierwszej wypłacie danego miesiąca, a przy drugiej stwierdził, że pracownik nie ma do niej prawa z uwagi na przekroczenie limitu miesięcznych przychodów? A może ulgę należy odnosić do częściowych wypłat w danym miesiącu?

Odpowiedź: Dla potrzeb ulgi stosowanej przez płatnika bierze się pod uwagę łączne przychody z pracy na etacie, jakie pracownik uzyskał w danym miesiącu (sumę wypłat częściowych) u tego płatnika. W sytuacji zatem, gdy przy pierwszej wypłacie Pan Piotr miał prawo do ulgi i ulga została odliczona od dochodu (np. w wysokości 100 zł), a przy drugiej wypłacie łączne przychody podatnika przekroczyły 11 141 zł, płatnik, obliczając zaliczkę na podatek od drugiej wypłaty, powinien doliczyć do dochodów pracownika kwotę ulgi zastosowanej przy pierwszej wypłacie, czyli 100 zł.

Przykład 5

Pani Krystyna przebywała na zwolnieniu lekarskim. W jednym miesiącu otrzymała zarówno zasiłek chorobowy w wysokości 4 tys. zł oraz wynagrodzenie zasadnicze 8 tys. Czy w tym miesiącu Pani Krystynie przysługuje ulga dla pracowników i przedsiębiorców, skoro łączne przychody wykraczają poza limit?

Odpowiedź: Tak, gdyż dla potrzeb ulgi dla pracowników i przedsiębiorców nie uwzględnia się zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (stanowią one przychody z tzw. innych źródeł, a nie z pracy na etacie). Same przychody z pracy na etacie (8 tys. zł) mieszczą się natomiast w limicie.

1.2.5. Odsetki za zwłokę – nowe zwolnienie (art. 21 ust. 1 pkt 95b ustawy PIT)

Od 1 stycznia 2022 r. wolne od podatku są odsetki z tytułu nieterminowej wypłaty należności, która:

- nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym,
- jest wolna od podatku dochodowego lub
- nie rodzi obowiązku zapłaty podatku w związku z zaniechaniem jego poboru w drodze rozporządzenia ministra finansów.

Przykładem należności niepodlegającej opodatkowaniu podatkiem dochodowym jest świadczenie na zaspokojenie potrzeb rodziny, odpowiednio należności wolnej od podatku – świadczenie 500+, a należności, od której zaniechano poboru podatku – kwota umorzenia z tytułu „kredytu frankowego”.

Zwolnienie ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od 2021 r.

Oznacza to, że np. odsetki wypłacone w 2021 r. wraz z odszkodowaniem wolnym od opodatkowania nie podlegają wykazaniu w rocznej informacji PIT-11 oraz w zeznaniu podatkowym. To samo dotyczy kolejnych lat podatkowych.

Zwolnienie to uzupełnia regulacje zawarte w art. 21 ust. 1 pkt 95 i 95a ustawy PIT, na podstawie których wolne od podatku są odsetki z tytułu nieterminowej wypłaty wynagrodzeń i świadczeń z tytułu:

- pracy na etacie,
- emerytur i rent,
- członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną,
- zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

1.3. Zmiany w preferencjach dla małżonków oraz osób samotnie wychowujących dzieci

1.3.1. Małżonkowie

Polski Ład złagodził warunki preferencyjnego opodatkowania dochodów małżonków.

Nowe zasady obowiązują od 1 stycznia 2022 r. i mają zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2021 r.

W stosunku do roku podatkowego 2020 główna zmiana polega na umożliwieniu złożenia wspólnego zeznania małżonkom, którzy:

- zarówno pozostawali w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, jak i małżonkom, którzy wstąpili w związek małżeński w trakcie roku i pozostawali w nim do końca roku,
- w związku z na przykład zawieszeniem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (opodatkowanej 19% liniową stawką podatku albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych) nie uzyskali żadnych przychodów lub nie ponieśli żadnych wydatków, które wpływałyby na wysokość kosztów podatkowych.

Po zmianach, wniosek o wspólne opodatkowanie dochodów, mogą złożyć małżonkowie, którzy:

- sa polskimi rezydentami podatkowymi,
- pozostają w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej:
 - przez cały rok podatkowy albo
 - od dnia zawarcia związku małżeńskiego do ostatniego dnia roku podatkowego – w przypadku gdy związek małżeński został zawarty w trakcie roku podatkowego,
- nie stosują przepisów o 19% podatku liniowym²⁷ lub przepisów ustawy o ryczałcie (z wyjątkiem dotyczących najmu prywatnego)²⁸ w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania

²⁷ Art. 30c ustawy PIT.

²⁸ Ustawa o ryczałcie, z wyjątkiem art. 6 ust. 1a tej ustawy.

przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,

- nie podlegają opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym lub ustawy o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych.

Małżonkowie składają wniosek w zeznaniu podatkowym. Składają go wspólnie (pod wnioskiem podpisuje się mąż i żona) albo wniosek składa jeden z małżonków. Złożenie wniosku przez jednego z małżonków traktuje się na równi ze złożeniem przez niego oświadczenia o upoważnieniu go do przez jego współmałżonka do złożenia wniosku o łączne opodatkowanie ich dochodów. Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

Małżonkowie, którzy złożą wniosek o łączne opodatkowanie ich dochodów oraz spełniają warunki do tej preferencji, obliczają podatek od sumy swoich dochodów, po uprzednim odliczeniu przez każdego z małżonków ulg od dochodu. Podatek obliczają się od połowy łącznych dochodów małżonków. Tak obliczony podatek mnożą razy dwa.

Ten sposób obliczenia podatku mogą wybrać również **wdowy i wdowcy**. Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów małżonków może być także złożony przez podatnika, który w roku podatkowym pozostawał w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej, a jego małżonek:

- zmarł w trakcie roku podatkowego, albo
- po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego za ten rok.

Powyższe zmiany odnoszą się również do osób, które nie są polskimi rezydentami podatkowymi.

1.3.2. Osoby samotnie wychowujące dzieci – ulga 1500

Ulga 1500 to nowe odliczenie zawarte w art. 27ea ustawy PIT. Ulga obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. i ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od tego dnia.

Ulga ta zastąpiła dotychczasowy sposób opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dzieci polegający na ustalaniu podatku w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci.

Ważne!

Rok 2021 jest ostatnim rokiem podatkowym, za który osoby samotnie wychowujące dzieci mogą zastosować ten sposób obliczenia podatku, co oznacza, że w odniesieniu do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2022 r.,

nie składają już płatnikowi oświadczenia o uwzględnieniu tej preferencji przy poborze zaliczek.

Na czym polega

Ulga 1500 polega na odliczeniu od podatku kwoty 1500 zł. Kwotę tę odlicza się od podatku dochodowego od osób fizycznych obliczonego według skali podatkowej.

Kto może skorzystać

Z ulgi skorzysta jeden rodzic albo opiekun prawny, który łącznie spełnia **5 warunków** dotyczących:

- obowiązku podatkowego (1)
- zasad opodatkowania (2)
- stanu cywilnego (3)
- dzieci (4)
- samotne wychowywanie (5).

Warunek 1. – dotyczący obowiązku podatkowego

Prawo do ulgi przysługuje polskiemu rezydentowi podatkowemu, tj. podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych, który płaci w Polsce podatek od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów.

Warunek obowiązku podatkowego spełnia także podatnik, który nie jest polskim rezydentem podatkowym, czyli płaci w Polsce podatek dochodowy od osób fizycznych tylko od dochodów osiągniętych na terytorium Polski, w sytuacji gdy:

- ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej,
- uzyskał na terytorium Polski przychód w wysokości stanowiącej co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego w danym roku podatkowym; za całkowite przychody uważa się przychody osiągnięte ze wszystkich źródeł niezależnie od miejsca ich położenia,
- udokumentuje na żądanie organu podatkowego wysokość całkowitych przychodów danego roku,
- udokumentuje certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych oraz dołączy ten certyfikat do składanego zeznania,
- umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania lub inna ratyfikowana umowa międzynarodowa (których stroną jest Polska) pozwala polskiemu organowi podatkowemu na uzyskanie informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Warunek 2. – dotyczący zasad opodatkowania

Prawo do ulgi przysługuje podatnikowi, który oblicza podatek według skali podatkowej, z wyjątkiem podatników, którzy opodatkowują swoje dochody na preferencyjnych zasadach przewidzianych dla małżonków.

Podatnikom, którzy określają podatek na imię obojga małżonków (składają wspólne zeznania PIT-36 albo PIT-37), ulga nie przysługuje.

Warunek 3. – dotyczący stan cywilny jest spełniony, jeżeli w roku podatkowym podatnik:

- jest stanu wolnego, czyli jest:
 - panną,
 - kawalerem,
 - wdową,
 - wdowcem
 - rozwódką
 - rozwodnikiem, albo
- pozostaje w związku małżeńskim, przy czym:
 - ma orzeczoną separację w rozumieniu odrębnych przepisów,
 - jego małżonek jest pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności.

Warunek 4. – dotyczący dzieci jest spełniony, jeśli podatnik w roku podatkowym samotnie wychowuje dzieci:

- małoletnie, bez względu na ich dochody,
- pełnoletnie, bez względu na wiek i ich dochody, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- pełnoletnie, do ukończenia 25. roku życia, jednakże pod warunkiem, że:
 - uczą się w szkołach, o których mowa w krajowych lub zagranicznych przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe,
 - nie stosowały przepisów o 19% podatku liniowym²⁹ lub przepisów ustawy o ryczałcie (z wyjątkiem dotyczących najmu prywatnego)³⁰ w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,

²⁹ Art. 30c ustawy PIT.

³⁰ Ustawa o ryczałcie, z wyjątkiem art. 6 ust. 1a tej ustawy.

- nie podlegały opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym³¹ lub ustawy o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych³²,
- poza przychodami z renty rodzinnej nie uzyskały dochodów, które podlegają opodatkowaniu w zeznaniu PIT-36, PIT-37, PIT-38 lub PIT-40 lub przychodów objętych ulgą dla młodych lub ulgą na powrót, w łącznej wysokości przekraczającej 3089 zł.

Warunek 5. – samotne wychowywanie

Warunek samotnego wychowywania jest spełniony, gdy żadnego dziecka podatnik nie wychowuje wspólnie z drugim rodzicem albo opiekunem prawnym.

Wysokość

Kwota ulgi jest stała. Wynosi **1 500 zł** rocznie.

Ulgę odlicza jeden rodzic albo opiekun prawny dziecka. W przypadku braku porozumienia między podatnikami (w szczególności rozwiedzionymi rodzicami dziecka), odliczenie stosuje ten podatnik, u którego dziecko ma miejsce zamieszkania w rozumieniu Kodeksu cywilnego³³.

Ulgą nie podlega podziałowi między rodzicami, w tym również w sytuacji, gdy wysokość podatku jest niższa od kwoty ulgi.

Nadwyżka ulgi ponad kwotę podatku, od którego ulga jest odliczana, nie podlega odliczeniu w kolejnym roku oraz nie jest zwracana w formie dodatkowego zwrotu.

Miejsce zamieszkania dziecka

Zgodnie z Kodeksem cywilnym można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania. Miejszem zamieszkania jest miejscowość, w której osoba fizyczna przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Miejszem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

³¹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 985).

³² Ustawa z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1704).

³³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.).

Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Ulga w praktyce

Ulga jest stosowana w zeznaniu podatkowym. Nie jest stosowana przy obliczaniu zaliczek na podatek w trakcie roku.

Zgodnie z zasadą samoopodatkowania podatnik sam stosuje ulgę. Ulga odliczana jest w kwocie 1500 zł, nie wyższej jednak niż kwota podatku, od którego jest odliczana.

Przykłady

Przykład 1

Pani Krystyna jest wdową. Z małżeństwa ma dwie prawie dorosłe, uczące się córki, które pobierają rentę rodzinną. Z drugiego związku (pozamałżeńskiego) ma małoletniego syna, którego wychowuje wspólnie z partnerem (ojcem dziecka). Czy Pani Krystyna ma prawo do ulgi z racji tego, że córki wychowuje sama (bez udziału drugiego rodzica).

Odpowiedź: Nie, gdyż warunkiem zastosowania ulgi jest, aby podatnik nie wychowywał żadnego dziecka z drugim rodzicem. W przypadku Pani Krystyny warunek ten nie jest spełniony, gdyż syna wychowuje wspólnie z jego ojcem.

Przykład 2

Pan Artur rozwiódł się w połowie roku z żoną, z którą ma dwoje małoletnich dzieci. Dzieci mieszkają z matką. Pan Artur płaci na nie alimenty oraz utrzymuje kontakty zgodnie z decyzją sądu opiekuńczego. Czy ma prawo zastosować ulgę w wysokości 1500 zł, choć jego była żona się temu sprzeciwia.

Odpowiedź: Nie, odliczenie przysługuje jednemu z rodziców, przy czym w przypadku braku porozumienia między rodzicami, co do tego, który z nich zastosuje ulgę, odliczenie stosuje ten rodzic, u którego dziecko ma miejsce zamieszkania w rozumieniu, czyli była żona.

Przykład 3

Pani Joanna jest panną. Ostatniego dnia roku urodziła córkę. Czy może skorzystać z ulgi w pełnej wysokości (1500 zł) czy wysokość ulgi musi zastosować proporcjonalnie do liczby dni roku, w których dziecko było już na tym świecie.

Odpowiedź: Pani Joanna może skorzystać z ulgi w pełnej wysokości (1500 zł). Jedynym ograniczeniem jest wysokość podatku, od którego będzie odliczać ulgę. Zatem tylko wtedy, gdy kwota podatku, od którego jest

odliczana ulga będzie niższa niż 1500 zł, Pani Joanna odliczy ulgę do kwoty tego podatku.

Przykład 4

Pan Krzysztof ma troje dzieci. Sam je wychowuje. Spełnia wszystkie warunki do zastosowania ulgi. Czy w tej sytuacji odlicza od podatku 3×1500 zł (czyli po 1500 zł na każde dziecko) czy tylko 1500 zł.

Odpowiedź: Wysokość ulgi wynosi 1500 zł bez względu na liczbę dzieci. Zatem kwotę 1500 zł odlicza podatnik, który samotnie wychowuje jedno dziecko, jak i podatnik który wychowuje większą ich liczbę. Ulga ta nie zastępuje bowiem „ulgi na dzieci”, której wysokość uwzględnia liczbę posiadanych dzieci.

2. Zmiany w obowiązkach płatników podatku dochodowego od osób fizycznych

2.1. Zmiany w poborze zaliczek

Zmiany w poborze zaliczek na podatek są konsekwencją zmian polegających w szczególności na wzroście kwoty zmniejszającej podatek, wprowadzeniu nowych ulg i zwolnień, czy modyfikacji lub likwidacji dotychczasowych preferencji.

Wyższa kwota zmniejszająca podatek

Od 2022 r. kwota zmniejszająca podatek wynosi 5 100 zł. Jej odpowiednikiem jest kwota wolna od podatku w wysokości 30 000 zł ($5\ 100\ \text{zł} \div 17\%$).

1/12 kwoty zmniejszającej podatek wynosi 425 zł ($5\ 100 \div 12 = 425$). Kwota w tej wysokości jest odliczana przez płatników przy poborze zaliczek na podatek.

Kwotę tę płatnicy odliczają:

- „z urzędu”, albo
- „na wniosek” podatnika (PIT-2, PIT-2A, PIT-3).

Odliczenie 1/12 kwoty zmniejszającej podatek z mocy ustawy („z urzędu”) stosują m.in. organy rentowe przy wypłacie emerytur lub rent oraz rolnicze spółdzielnie produkcyjne przy wypłacie dniówek obrachunkowych. Z kolei „na wniosek”, stosują m.in. zakłady pracy oraz banki wypłacające emerytury lub renty z zagranicy.

Ważne!

Jeśli PIT-2 albo PIT-2A zostały złożone w latach ubiegłych, a stan faktyczny w nich wykazany nie uległ zmianie, nie trzeba ich ponownie składać dla potrzeb obliczenia zaliczek od 2022 r. Skuteczne są oświadczenia złożone w latach poprzednich.

Prawo do niepobierania zaliczek

Jeśli jesteś płatnikiem, który na gruncie ustawy PIT przy poborze zaliczek na podatek nie odlicza 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (ani z „urzędu” ani na wniosek), to możesz nie pobierać zaliczek na podatek dochodowy, o ile otrzymasz od podatnika pisemny wniosek. Taka możliwość – jako płatnicy – mają: spółdzielnie – od oprocentowania wkładów pieniężnych członków spółdzielni, zaliczonego w ciężar kosztów spółdzielni,

- oddziały Agencji Mienia Wojskowego – od wypłacanych żołnierzom świadczeń pieniężnych wynikających z przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,

- podmioty przyjmujące na praktykę absolwencką lub staż uczniowski – od świadczeń pieniężnych wypłacanych z tytułu odbywania praktyk absolwenckich³⁴ lub odbywania stażu uczniowskiego³⁵,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej – od dokonywanych świadczeń z tytułu działalności, o której mowa w art. 13 pkt 2 i 4-9 (w tym np. zleceniodawcy).

Wniosek mogą złożyć podatnicy, których roczne dochody nie przekroczą kwoty wolnej od podatku 30 000 zł, oraz którzy poza dochodami od tego płatnika nie uzyskują innych dochodów, od których zaliczki na podatek obliczane są z uwzględnieniem kwoty zmniejszającej podatek.

Jeśli otrzymasz taki wniosek, to nie pobierzesz zaliczek najpóźniej od następnego miesiąca. Wniosek o niepobieranie zaliczki podatnik składa odrębnie dla każdego roku podatkowego.

Zmiana w poborze zaliczek od osoby samotnie wychowującej dziecko

Od 1 stycznia 2022 r. dotychczasowe preferencyjne opodatkowanie dochodów osób samotnie wychowujących dzieci zastąpi ulga 1 500 odliczana od podatku w zeznaniu rocznym.

Od 2022 r. podatnicy nie będą składać zakładowi pracy oświadczenia o zamiarze opodatkowania dochodów na preferencyjnych zasadach, zatem płatnik nie będzie już odliczał przy poborze zaliczek dodatkowej kwoty w wysokości 1/12 kwoty zmniejszającej podatek lub niższej stawki podatku.

Ważne!

Rok 2021 jest ostatnim rokiem podatkowym, za który osoby samotnie wychowujące dzieci mogą zastosować ten sposób obliczenia podatku, co oznacza, że w odniesieniu do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2022 r., nie składają już płatnikowi oświadczenia o uwzględnieniu tej preferencji przy poborze zaliczek.

Zmiana w zakresie stosowania kosztów pracowniczych

Pracownik może zrezygnować ze stosowania w trakcie roku kosztów uzyskania przychodów. Jeśli otrzymasz od pracownika pisemny wniosek o niestosowanie pracowniczych kosztów uzyskania przychodów, nie odliczysz ich przy poborze zaliczek na podatek najpóźniej od następnego miesiąca.

³⁴ W rozumieniu ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich.

³⁵ W rozumieniu art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Wniosek pracownika dotyczy tylko jednego roku, co oznacza że abyś nie stosował pracowniczych kosztów w kolejnym roku, pracownik musi złożyć nowy wniosek.

Stosowanie ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów

Ulgę na powrót, ulgę dla rodzin 4+ oraz ulgę dla pracujących seniorów mogą w trakcie roku stosować zakłady pracy oraz podmioty dokonujące świadczeń z tytułu działalności, o której mowa w art. 13 pkt 2 i 4 – 9 (w tym np. zleceniodawcy).

Będąc płatnikiem zastosujesz każdą z tych ulg po otrzymaniu od podatnika pisemnego oświadczenia o spełnieniu warunków do stosowania tych zwolnień.

Uwaga!

W oświadczeniu dotyczącym spełnienia warunków ulgi na powrót podatnik wskazuje również rok rozpoczęcia i zakończenia stosowania zwolnienia przez płatnika.

Podatnik samodzielnie redaguje oświadczenie, konieczne jest jednak zamieszczenie w nim następującej klauzuli:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

Jako płatnik stosujesz zwolnienie najpóźniej od następnego miesiąca po otrzymaniu oświadczenia (czyli może zastosować od razu, jeśli ma taką możliwość). Jeżeli podatnik powiadomi Cię o zmianie stanu faktycznego wynikającego z oświadczenia, nie uwzględniasz zwolnienia najpóźniej od kolejnego miesiąca, w którym otrzymał powiadomienie.

Ulga dla pracowników i przedsiębiorców przy poborze zaliczek przez płatnika

Jako płatnik stosujesz ulgę „z urzędu” za miesiące, w których podatnik uzyskał w tym zakładzie pracy przychody z pracy na etacie w wysokości wynoszącej od 5 701 zł do 11 141 zł, które podlegają opodatkowaniu według skali podatkowej.

W przychodach podatnika nie uwzględniasz:

- przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na podstawie ustawy PIT,
- przychodów zwolnionych od podatku dochodowego,
- zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakład pracy (np. zasiłek chorobowy), które nie są przychodami z pracy na etacie.

Ważne!

Wynagrodzenie chorobowe, o którym mowa w art. 92 Kodeksu pracy – w przeciwieństwie do zasiłku chorobowego – jest przychodem ze stosunku pracy.

Zasiłki piniężne z ubezpieczenia społecznego, w tym zasiłek chorobowy wypłacany przez zakład pracy, są przychodem z innych źródeł (art. 20 ust. 1 ustawy PIT).

Ulga polega na odliczeniu od dochodu kwoty obliczonej według jednego z dwóch poniższych wzorów:

- $(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wynoszącego co najmniej 5 701 zł i nieprzekraczającego kwoty 8 549 zł,
 - $(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wyższego od 8 549 zł i nieprzekraczającego kwoty 11 141 zł
- w którym „A” oznacza uzyskane w ciągu miesiąca przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy, które podlegają opodatkowaniu według skali podatkowej.

Zastosowanie jednego z dwóch powyższych wzorów jest uzależnione od tego, w którym przedziale przychodów mieści się miesięczny przychód podatnika.

Uwaga!

Jako płatnik, oprócz miesięcznego limitu przychodu, „kontrolujesz” także limit roczny przychodu istotny dla tej ulgi (133 692 zł). Jeśli podatnik w trakcie roku uzyska przychód, który licząc od początku roku przekracza 133 692 zł, nie stosujesz ulgi dla pracowników i przedsiębiorców w następnych miesiącach, nawet jeśli miesięczny przychód podatnika mieściłby się w przedziale 5 701 zł do 11 141 zł. Zapobiegnie to konieczności dopłaty podatku w zeznaniu podatkowym.

Podatnik może zrezygnować z ulgi dla pracowników i przedsiębiorców w trakcie roku, poprzez złożenie płatnikowi pisemnego wniosku o niepomniejszanie dochodu o tę ulgę.

Jako płatnik nie pomniejszasz dochodu najpóźniej od miesiąca następnego po miesiącu, w którym otrzymałeś wniosek.

Brak odliczenia z tytułu składki na ubezpieczenie zdrowotne

Od 2022 r. składki pobrane przez płatnika ze środków podatnika na ubezpieczenie zdrowotne nie są odliczane przy poborze zaliczek na podatek. Nie ma już w ustawie PIT podstawy prawnej do takiego odliczenia.

Jednakże pobrane przez płatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne są wykazywane w informacji PIT-11, w celu ich uwzględnienia przy obliczeniu przez podatnika w zeznaniu podatkowym limitu dodatkowego zwrotu z tytułu niewykorzystanej ulgi na dzieci.

2.1.1. Zmiany w poborze zaliczek na podstawie rozporządzenia ministra finansów z 7 stycznia 2022 r.

8 stycznia 2022 r. weszły w życie przepisy³⁶ przedłużające terminy poboru i wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych przez:

- zakłady pracy – od przychodów z pracy na etacie oraz zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez te zakłady, **do wysokości nieprzekraczającej 12 800 zł miesięcznie**,
- zleceniodawców³⁷ – od przychodów z umów zlecenia zawartych z firmą ([patrz odnośnik 5](#)), do wysokości nieprzekraczającej **12 800 zł miesięcznie**,
- organy rentowe – od emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych oraz rodzicielskich świadczeń uzupełniających, **do wysokości nieprzekraczającej 12 800 zł miesięcznie**.

Od 8 stycznia 2022 r. zaliczki na podatek – w części stanowiącej nadwyżkę ponad kwotę zaliczki obliczonej na zasadach obowiązujących na 31 grudnia 2021 r. (dalej: **Z₂₀₂₁**) – nie są pobierane z dochodu podatnika w miesiącu uzyskania przychodów od zakładu pracy, zleceniodawcy lub organu rentowego, lecz w miesiącu, w którym zaliczka na podatek obliczona od tych przychodów według zasad Polskiego Ładu (dalej: **Z_{PŁ}**), jest niższa od **Z₂₀₂₁**.

Nowe zasady poboru zaliczek na podatek powodują, że podatnicy, dla których Polski Ład ma być korzystny bądź neutralny odczuwają to już w trakcie roku, a nie dopiero w rozliczeniu rocznym.

Jak to działa – krok po kroku

Krok 1. – Obliczenie zaliczki

W miesiącu, w którym podatnik uzyskał przychody (np. z pracy), płatnik oblicza od tych przychodów zaliczkę na podatek na 2 sposoby, tj. **Z_{PŁ}** oraz **Z₂₀₂₁**

Szczegóły obliczenia zaliczek na „nowych” i „starych” zasadach zawiera pkt [2.1.3](#).

³⁶ Rozporządzenie ministra finansów z 7 stycznia 2022 r. w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (Dz. U. poz. 28).

³⁷ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują świadczeń z tytułu umów zlecenia.

Krok 2 – Porównane wysokości zaliczek

- Jeśli $Z_{PŁ} > Z_{2021}$
- ▶ powstaje **Nadwyżka** między $Z_{PŁ}$ a Z_{2021}
 - ▶ Nadwyżki tej płatnik nie pobiera z dochodu podatnika w miesiącu jej powstania, ani nie wpłaca do urzędu skarbowego do 20 dnia kolejnego miesiąca
 - ▶ w miesiącu powstania Nadwyżki płatnik pobiera z dochodu podatnika wyłącznie zaliczkę na podatek w wysokości Z_{2021} i wpłaca ją do urzędu skarbowego w terminie do 20 dnia kolejnego miesiąca

Ważne!

Zgodnie z rozporządzeniem płatnik (zakład pracy, zleceniodawca, organ rentowy) nie może pobrać zaliczki na podatek w wysokości wyższej od tej, jaką pobrałby od tych samych przychodów w 2021 r.

W przypadku gdy w styczniu 2022 r. płatnik pobrał wyższą zaliczkę, musi niezwłocznie zwrócić podatnikowi **Nadwyżkę**.

- Jeśli $Z_{PŁ} < Z_{2021}$
- ▶ powstaje **Ujemna Różnica** między $Z_{PŁ}$ a Z_{2021}
 - ▶ w miesiącu, w którym powstała Ujemna różnica płatnik pobiera z dochodu podatnika zaliczkę na podatek w wysokości $Z_{PŁ}$ wraz z Nadwyżką powstałą we wcześniejszych miesiącach, jednak w wysokości nie wyższej niż kwota Z_{2021}
 - ▶ $Z_{PŁ}$ wraz z Nadwyżką w wysokości nie wyższej niż kwota Z_{2021} , płatnik pobiera z dochodu podatnika i wpłaca do urzędu skarbowego w terminie do 20 dnia kolejnego miesiąca

2.1.2. Kiedy płatnik nie stosuje rozporządzenia ministra finansów z 7 stycznia 2022 r.

Rozporządzenie ministra finansów dotyczy tylko wybranych płatników PIT oraz tylko niektórych przychodów przez nich wypłacanych.

Oznacza to, że przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania:

- do zaliczek na podatek pobieranych przez płatników, którzy nie są zakładem pracy, zleceniodawcą (**patrz odnośnik 33**) lub organem rentowym,
- do zaliczek na podatek pobranych z innych tytułów, np. od umów o dzieło,
- gdy zakład pracy, zleceniodawca (**patrz odnośnik 33**) lub organ rentowy wypłacają przychody nieobjęte rozporządzeniem,

- gdy kwota miesięcznych przychodów przekracza 12 800 zł (limit ten stosuje się odrębnie dla każdego źródła przychodów),
- do innych zaliczek na podatek (pobieranych nie przez płatników będących zakładami pracy lub organami rentowymi) przy ustalaniu, których płatnik stosuje 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (z mocy ustawy, lub na podstawie PIT-2A),
- gdy podatnik złoży płatnikowi wniosek o nieprzedłużanie terminów poboru i wpłaty zaliczek na podatek.

2.1.3. Szczegóły dotyczące obliczania **Z_{PŁ}** oraz **Z₂₀₂₁**

Zaliczki od przychodów z pracy na etacie

Z_{PŁ}	Z₂₀₂₁
przychód danego miesiąca (max. 12 800 zł)	przychód (ten sam co dla Z_{PŁ})
minus	minus
koszty uzyskania przychodów (podstawowe albo podwyższone)	koszty uzyskania przychodów (te same co dla Z_{PŁ})
minus	minus
składki na ubezpieczenia społeczne	składki na ubezpieczenia społeczne (te same co dla Z_{PŁ})
minus	=
ulga dla klasy średniej (jeśli podatnik nie złożył wniosku o jej niestosowanie)	podstawa obliczenia zaliczki
=	x
podstawa obliczenia zaliczki	stawka 17% lub 32% (17% do 85 528 zł, 32% od 85 529 zł)
x	minus
stawka 17% lub 32% (17% do 120 000, 32% od 120 001 zł)	1/12 kwoty zmniejszającej podatek (43,76 zł na podstawie PIT-2) jeżeli dochód nie przekroczył 85 528 zł
minus	minus
1/12 kwoty zmniejszającej podatek (425 zł na podstawie PIT-2)	składka na ubezpieczenie zdrowotne (max. 7,75% podstawy wymiaru)
=	=
Z_{PŁ}	Z₂₀₂₁

Zaliczki od przychodów z umowy zlecenia

Z _{PŁ}	Z ₂₀₂₁
przychód danego miesiąca (max. 12 800 zł)	przychód (ten sam co dla Z _{PŁ})
minus	minus
koszty uzyskania przychodów (wynosi 20% przychodu pomniejszonego o składki na ubezpieczenia społeczne)	koszty uzyskania przychodów (te same co dla Z _{PŁ})
minus	minus
składki na ubezpieczenia społeczne	składki na ubezpieczenia społeczne (te same co dla Z _{PŁ})
=	=
podstawa obliczenia zaliczki	podstawa obliczenia zaliczki
×	×
stawka 17%	stawka 17%
=	minus
Z_{PŁ}	składka na ubezpieczenie zdrowotne (max. 7,75% podstawy wymiaru)
	=
	Z₂₀₂₁

2.2. Zmiany w poborze składki na ubezpieczenie zdrowotne

Polski Ład wprowadził m.in. zmiany w zakresie składki na ubezpieczenie zdrowotne pobieranej od wynagrodzeń pracowników³⁸. Dla ustalenia prawidłowej wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne pracodawca oblicza zaliczkę na podatek według stanu prawnego na dzień 31 grudnia 2021 r.

Kwota tej zaliczki wyznacza maksymalną wysokość składki zdrowotnej za dany miesiąc.

Oznacza to, że pracodawca – dla prawidłowego wywiązania się z obowiązku poboru składki na ubezpieczenie zdrowotne – w każdym przypadku będzie obliczał zaliczkę na podatek według stanu prawnego na dzień 31 grudnia 2021 r. z uwzględnieniem bieżącego stanu faktycznego.

W konsekwencji płatnik, obliczając zaliczkę według stanu prawnego na dzień 31 grudnia 2021 r., uwzględnia skalę podatkową z ubiegłego roku z progiem dochodów w wysokości 85 528 zł oraz 1/12 kwoty zmniejszającej podatek w wysokości 43,76 zł. Przy czym kwotę 43,76 zł płatnik odlicza od zaliczki, jeśli w 2022 r. ma prawo do stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (na podstawie PIT-2). Analogicznie płatnik postępuje z kosztami. Jeśli w 2022 r. płatnik stosuje (na wniosek podatnika) podwyższone koszty albo nie stosuje żadnych

³⁸ Zasady poboru tych składek określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

kosztów, to obliczając zaliczkę według stanu prawnego na dzień 31 grudnia 2021 r., zachowuje te same zasady (stosuje podwyższone koszty albo nie stosuje żadnych kosztów).

Taka sama zasada będzie dotyczyła składki na ubezpieczenie zdrowotne pobieranej od przychodu objętego:

- ulgą dla młodych,
- ulgą na powrót,
- ulgą dla rodzin 4+,
- ulgą dla pracujących seniorów.

Zasada ta dotyczy nie tylko pracodawców, ale i innych podmiotów będących płatnikami składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w art. 85 ust. 1–13 ustawy powołanej w przypisie 28.

2.3. Zmiany dotyczące formularzy podatkowych

Konsekwencją zmian w ustawie PIT są zmiany we wzorach formularzy PIT, składanych m.in. przez płatników, mających zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2022 r.

Najwięcej zmian dotyczy informacji PIT-11, w której m.in. dodano dodatkowe wiersze do wykazania wprowadzonych ulg: na powrót, dla rodzin 4+ oraz dla pracujących seniorów. Zmieniono sposób wykazywania pobranej przez płatnika od podatnika składki zdrowotnej. Płatnik będzie wykazywał tę składkę, ale wyłącznie w celu jej uwzględnienia przez podatnika przy obliczaniu w zeznaniu podatkowym limitu dodatkowego zwrotu z tytułu niewykorzystanej ulgi na dzieci.

Wzór tej informacji wraz ze wzorami innych formularzy, są już dostępne na stronie Ministerstwa Finansów.

Link do strony BIP z formularzami: www.gov.pl/web/finanse/pit-formularze.

Nowością jest bowiem sposób publikacji wzorów formularzy podatkowych obowiązujących w podatku PIT, w tym przeznaczonych do składania przez płatników.

Odstąpiono od dotychczasowej zasady ogłaszania wzorów formularzy podatkowych w drodze rozporządzeń Ministra Finansów na rzecz ich udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

Oświadczenia, deklaracje i informacje podatkowe obowiązujące w podatku PIT, które będą miały zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od 1 stycznia 2022 r., są zatem opublikowane w BIP Ministerstwa Finansów.

3. Zmiany w obliczaniu zaliczek przez podatnika niebędącego przedsiębiorcą

Jeśli osiągasza dochody bez pośrednictwa płatnika:

▶ **ze stosunku pracy z zagranicy**

przy obliczaniu miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy możesz pomniejszyć dochód ustalony jako różnica pomiędzy uzyskanym w danym miesiącu przychodem a miesięcznymi kosztami uzyskania przychodu w wysokości określonej w art. 22 ust. 2 lub 9 ustawy PIT oraz zapłaconymi w danym miesiącu składkami na ubezpieczenie społeczne, o kwotę ulgi dla pracowników i przedsiębiorców.

Ulgę zastosujesz, jeśli miesięczny przychód ze stosunku pracy z zagranicy mieści się w przedziale od 5 701 zł do 11 141 zł.

Wysokość ulgi obliczysz stosując odpowiedni wzór:

- $(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wynoszącego co najmniej 5 701 zł i nieprzekraczającego kwoty 8 549 zł,
- $(A \times (-7,35\%) + 819,08 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wyższego od 8 549 zł i nieprzekraczającego kwoty 11 141 zł

- w którym A oznacza uzyskane w ciągu miesiąca przychody ze stosunku pracy z zagranicy, które podlegają opodatkowaniu według skali podatkowej.

Dodatkowo od 1 stycznia 2022 r., jeśli osiągasz dochody bez pośrednictwa płatników:

- ze stosunku pracy z zagranicy,
- z emerytur i rent z zagranicy,
- z tytułów określonych w art. 13 pkt 2, 4 i 6–9 ustawy PIT

możesz pomniejszyć zaliczkę na podatek dochodowy o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek tj. 425 zł, jeżeli roczne dochody nie przekroczą kwoty 30 000 zł, oraz poza ww. dochodami nie uzyskujesz innych dochodów, od których zaliczki na podatek dochodowy są obliczane z uwzględnieniem kwoty zmniejszającej podatek, albo opłacasz na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy PIT.

Uwaga!

Zaliczkę obliczoną w powyższy sposób, od 1 stycznia 2022 r. nie pomniejszasz o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconą w danym miesiącu ze środków własnych.

Przykład

Pan Robert, który jest polskim rezydentem podatkowym uzyskuje przychody ze stosunku pracy z zagranicy. Płatnik podatnika ma swoją siedzibę na terenie Niemiec, nie ma w Polsce oddziału. W związku z powyższym Pan Robert samodzielnie opłaca składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, jak również zaliczkę na podatek dochodowy. W styczniu 2022 r. Pan Robert uzyskał przychód ze stosunku pracy z zagranicy w wysokości 7 000 zł. Czy podatnik przy obliczaniu zaliczki na podatek dochodowy może pomniejszyć dochód o ulgę dla pracowników i przedsiębiorców?

Odpowiedź: Tak, przy obliczaniu zaliczki za styczeń 2022 r. podatnik może uwzględnić ulgę dla pracowników i przedsiębiorców, korzystając z wzoru:
 $(A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17$

W tym przypadku ulga wyniesie:

$(7000 \text{ zł} \times 6,68\% - 380,50) \div 0,17 = 512,35 \text{ zł}$

4. Dochody wspólników spółek opodatkowanych podatkiem CIT

4.1. Zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych

Od 1 stycznia 2022 r. nie wprowadzono zmian w zakresie opodatkowania dochodów wspólników będących osobami fizycznymi z tytułu udziału w zysku spółek będących podatnikiem podatku CIT, z wyjątkiem otrzymanych wypłat pochodzących z podziału zysku ze spółki, gdy zyski te spółka osiągnęła w okresie opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek (tzw. podatkiem estońskim CIT). Podkreślenia wymaga, że estońskim CIT jedynie mogą być opodatkowane spółki, których wspólnikami są tylko osoby fizyczne.

4.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Od 1 stycznia zmianie uległy zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne wspólników uzyskujących dochody z podziału zysku:

- z jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
- ze spółki komandytowej,
- z prostej spółki akcyjnej, wnoszących wkład do tej spółki, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług,
- wspólników spółki jawnej, będącej podatnikiem podatku CIT.

Dla tych osób podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% od tak ustalonej podstawy wymiaru.

4.3. Dochody wspólników spółek opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek, tzw. „estońskim CIT”

4.3.1. Zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych

W wyniku zmiany w przepisach ustawy PIT określone zostały nowe zasady opodatkowania przychodów uzyskiwanych przez wspólników spółki akcyjnej, prostej spółki akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki komandytowo-akcyjnej, oraz spółki komandytowej, które pochodzą z zysków tych spółek osiągniętych w okresie, gdy spółki te były opodatkowane ryczałtem od dochodów spółek (tzw. estoński CIT).

Zryczałtowany podatek dochodowy obliczony wg 19% stawki podatku od przychodów wspólnika pochodzących w podziału zysku z takich spółek podlega obniżeniu o:

- 1) 90% kwoty odpowiadającej iloczynowi procentowego udziału wspólnika w zysku spółki i należnego ryczałtu od dochodów spółek z zysku podzielonego tej spółki, z którego przychód ten został uzyskany – gdy stawka ryczałtu od dochodów spółki, który spółka jest obowiązana zapłacić od wypłaconych zysków, wynosi 10%, albo
- 2) 70% kwoty odpowiadającej iloczynowi procentowego udziału wspólnika w zysku spółki i należnego ryczałtu od dochodów spółek z zysku podzielonego tej spółki, z którego przychód ten został uzyskany – gdy stawka ryczałtu od dochodów spółki, który spółka jest obowiązana zapłacić od wypłaconych zysków, wynosi 20%.

Sposób ustalania podatku od otrzymanych świadczeń z tytułu podziału zysku ze spółki opodatkowanych estońskim CIT ilustruje poniższy przykład.

Pani Agnieszka i Pan Krzysztof są akcjonariuszami NOVA S.A. Spółka ta w 2023 r. była opodatkowana ryczałtem od dochodów spółek. W 2023 r. spółka miała przychody w wysokości 4 200 000 zł i zysk netto w wysokości 1 200 000 zł. W 2024 r. został dokonany podział tego zysku netto w następujący sposób: 1 000 000 zł przeznaczone zostało na wypłatę na dywidendy i 200 000 zł przeznaczone zostało na kapitał zapasowy. W dniu wypłaty dywidendy Pani Agnieszka posiadała 40% udziału w zysku NOVA S.A., a Pan Krzysztof posiadał 60% udziału w zysku tej spółki. Jakie będzie efektywne opodatkowanie CIT i PIT zysków spółki przypadających na Panią Agnieszkę? Jaka jest różnica w efektywnym opodatkowaniu zysku spółki, w porównaniu ze spółką opodatkowaną klasycznym CIT?

W związku z przeznaczeniem zysku netto spółki za 2023 r. do podziału akcjonariuszom w wysokości 1 000 000 zł, powstał w spółce dochód do opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek. Podatek wynosi:

$$10\% \times 1\,000\,000 \text{ zł} = 100\,000 \text{ zł}$$

Rozliczenie podatku PIT od przychodu z dywidendy uzyskanego przez Panią Agnieszkę:

Na Panią Agnieszkę przypada dywidenda (40% zysku netto przeznaczonego do podziału między akcjonariuszy) w wysokości:

$$40\% \times 1\,000\,000 \text{ zł} = 400\,000 \text{ zł};$$

Podatek PIT od przychodu z dywidendy obliczony wg stawki 19% wynosi:

$$19\% \times 400\,000 \text{ zł} = 76\,000 \text{ zł};$$

Podatek CIT od podzielonego zysku, z którego została wypłacona dywidenda Pani Agnieszki wynosi:

$$40\% \times 100\,000\text{ zł} = 40\,000\text{ zł};$$

Kwota pomniejszenia podatku PIT od dywidendy wypłaconej Pani Agnieszki wynosi:

$$90\% \times 40\,000\text{ zł} = 36\,000\text{ zł};$$

Należny podatek PIT od wypłaconej dywidendy wypłaconej Pani Agnieszce (po zaokrągleniu do pełnych złotych) wynosi:

$$76\,000\text{ zł} - 36\,000\text{ zł} = 40\,000\text{ zł}.$$

Łączne obciążenie podatkiem CIT i PIT zysków spółki wypłaconych Pani Agnieszce wynosi 80 000 zł, co stanowi 20% tych zysków netto

$$40\,000\text{ zł (CIT)} + 40\,000\text{ zł (PIT)} = 80\,000\text{ zł}$$

$$80\,000 / 400\,000 \times 100\% = 20\%$$

Gdyby spółka była opodatkowana klasycznym CIT

Zysk spółki w wysokości 1 200 000 zł opodatkowany podatkiem jest 9% stawką CIT.

$$9\% \times 1\,200\,000\text{ zł} = 108\,000\text{ zł}$$

Zysk netto spółki wynosi 1 092 000 zł

Na dywidendę przeznaczonych zostało 10/12 zysku netto spółki za 2023 r., czyli 910 000 zł

Podatek CIT od podzielonego zysku spółki, z którego została wypłacona dywidenda Pani Agnieszki wynosi:

$$10/12 \times 40\% \times 108\,000\text{ zł} = 36\,000\text{ zł};$$

Dywidenda przypadająca na Panią Agnieszkę:

$$40\% \times 910\,000\text{ zł} = 364\,000\text{ zł};$$

Podatek PIT od wypłaconej Pani Agnieszce dywidendy wynosi:

$$19\% \times 364\,000\text{ zł} = 69\,160\text{ zł};$$

Zysk brutto spółki przypadający na dywidendę, która została wypłacona Pani Agnieszce:

$$10/12 \times 40\% \times 1\,200\,000\text{ zł} = 400\,000\text{ zł};$$

Łączne obciążenie podatkiem CIT i PIT zysków spółki, z których wypłacona została Pani Agnieszce dywidenda wynosi 105 160 zł, co stanowi 26,29% zysków wypracowanych przez spółkę w 2023 r.

$36\ 000\ \text{zł (CIT)} + 69\ 160\ \text{zł (PIT)} = 105\ 160\ \text{zł};$

$105\ 160 / 400\ 000 \times 100\% = 26,29\%.$

4.3.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Od 1 stycznia zmianie uległy zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne wspólników uzyskujących dochody z podziału zysku:

- z jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
- ze spółki komandytowej,
- z prostej spółki akcyjnej, wnoszących wkład do tej spółki, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług.

Dla tych osób podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% od tak ustalonej podstawy wymiaru.

5. Dochody uzyskiwane przez przedsiębiorców opodatkowanych według skali podatkowej w „Polskim Łądzie”

5.1. Ulgi

5.1.1. Ulga na powrót

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.1. Ulga na powrót](#)

5.1.2. Ulga dla rodzin 4+

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.2. Ulga dla rodzin 4+](#)

5.1.3. Ulga dla pracujących seniorów

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.3. Ulga dla pracujących seniorów](#)

5.1.4. Ulga sponsoringowa

Ulga polega odliczeniu od podstawy obliczenia podatku 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz szkolnictwo wyższe i naukę.

Przedsiębiorca, który poniesie koszty na wymienione cele, oprócz zaliczenia ich do kosztów podatkowych, będzie mógł dodatkowo odliczyć 50% tych kosztów od podstawy obliczenia podatku. W podatku dochodowym przedsiębiorca rozliczy razem 150% poniesionego kosztu.

Trzeba mieć na uwadze, że ulga nie dotyczy finansowania w formie darowizny – odliczeniu podlegają koszty uzyskania przychodów.

Działalność sportowa

Odliczeniu podlegają koszty uzyskania przychodów poniesione na finansowanie:

- 1) klubu sportowego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, na realizację celów wskazanych w art. 28 ust. 2 tej ustawy, tj. np. na zakup sprzętu sportowego, pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach, pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego.

Klub sportowy, to klub działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, niedziałający w celu osiągnięcia zysku, który może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki na podstawie stosownej uchwały, z zastosowaniem przepisów ustawy o finansach publicznych, w zakresie

udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nieangażujących w celu osiągnięcia zysku.

2) stypendium sportowego

Stypendium sportowe to finansowane przez podatnika jednostronne, bezwrotne świadczenie pieniężne, które jest przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego, ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, organizacje pożytku publicznego lub kluby sportowe, za osiągnięcie określonego wyniku sportowego lub umożliwiające przygotowanie się do imprezy sportowej.

3) imprezy sportowej niebędącej masową imprezą sportową, o której mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych.

Masowa impreza sportowa to impreza masowa mająca na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowana na:

- a. stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300,
- b. terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000;

Działalność kulturalna

Odliczeniu podlegają koszty uzyskania przychodów poniesione na finansowanie:

1) instytucji kultury wpisanych do rejestru prowadzonego przez organizatora – instytucje kultury to np. muzea, biblioteki, teatry, filharmonie, galerie sztuki, Rejestr jest prowadzony na podstawie przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Instytucja kultury z urzędu podlega wpisowi do rejestru (art. 14 ust. 3 ustawy).

Instytucje kultury obejmują państwowe i samorządowe instytucje kultury, a zatem każde finansowanie takiej instytucji przez przedsiębiorcę, mające charakter wzajemny, tj. instytucja umieszcza logo lub informację o przedsiębiorcy w ogólnie dostępnych materiałach, będzie mogło korzystać z ulgi na działalność kulturalną.

2) działalności kulturalnej realizowanej przez uczelnie artystyczne i publiczne szkoły artystyczne, np. sfinansowanie kosztów wystawy,

Działalność wspierająca szkolnictwo wyższe i naukę

Odliczeniu podlegają koszty poniesione na:

- 1) stypendia, o których mowa w:
 - a) art. 97 i art. 213 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj:
 - stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie przyznane studentowi przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną (art. 97)
 - stypendium naukowe może być przyznane doktorantowi przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną (art. 213),
 - b) art. 283 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. stypendia naukowe dla doktorantów, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020;
- 2) finansowanie zatrudnionemu przez podatnika pracownikowi opłat, o których mowa w art. 163 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, określonych w umowie zawartej pomiędzy podmiotem prowadzącym kształcenie a osobą podejmującą kształcenie; są to opłaty za kształcenie na studiach podyplomowych, kształcenie specjalistyczne lub kształcenie w innych formach.
- 3) finansowanie wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, studentów odbywających u podatnika staże i praktyki przewidziane programem studiów;
- 4) sfinansowanie studiów dualnych, o których mowa w art. 62 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, na konkretnym kierunku studiów, w tym koszty praktyk;

(uczelnia może prowadzić **studia dualne**, które są studiami o profilu praktycznym prowadzonymi z udziałem pracodawcy; organizację studiów określa umowa zawarta w formie pisemnej)
- 5) wynagrodzenie wypłacane w okresie 6 miesięcy od dnia zatrudnienia przez podatnika organizującego praktyki zawodowe dla studentów danej uczelni pracownikowi będącemu absolwentem studiów w tej uczelni zatrudnionemu za pośrednictwem akademickiego biura kariery,

(**akademickie biura kariery** to jednostka działająca na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów szkoły wyższej, prowadzona przez szkołę wyższą lub organizację studencką, do której zadań należy w szczególności:

 - a) dostarczanie studentom i absolwentom szkoły wyższej informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

- b) zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych,
- c) prowadzenie bazy danych studentów i absolwentów uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy,
- d) pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy oraz staże zawodowe,
- e) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy;

Odliczenie kosztów poniesionych na szkolnictwo wyższe i naukę, o których mowa w pkt 3-5 przysługuje pod warunkiem, że są poniesione na podstawie umowy zawartej przez podatnika z uczelnią.

Jak rozliczyć ulgę?

- **Należy ponieść koszt uprawniający do skorzystania z ulgi.**
- Poniesiony koszt musi być udokumentowany, np. umową sponsoringową.
- Ulgę wykazuje się w zeznaniu rocznym składanym za rok podatkowy, w którym został poniesiony koszt.
- Poniesione koszty rozliczone w uldze zostaną wykazane w informacji składanej w terminie złożenia zeznania rocznego.

Przykłady

Przykład 1

Umowa Pana Dawida z klubem sportowym przewiduje w zamian za przekazanie zakupionego sprzętu sportowego świadczenie przez klub sportowy usługi reklamowej (logo firmy Pana Dawida na obiekcie sportowych należącym do klubu). Poniesione koszty z tytułu zakupu usługi reklamowej w zamian za którą Pan Dawid przekazał klubowi sportowemu zakupiony sprzęt sportowy, rozlicza w ramach kosztów uzyskania przychodów. Czy poniesione koszty uprawniają Pana Dawida do skorzystania z dodatkowego odliczenia w ramach ulgi sponsoringowej?

Odpowiedź: Tak, poniesione koszty uprawniają Pana Dawida do skorzystania z dodatkowego odliczenia od podstawy obliczenia podatku w ramach ulgi sponsoringowej.

Przykład 2

Pan Damian poniósł koszty uzyskania przychodów na finansowania muzeum uprawniające do skorzystania z ulgi sponsoringowej. Koszty te Pan Damian poniósł w marcu 2022 r. Czy poniesione koszty Pan Damian może rozliczyć w zaliczce na podatek dochodowy płaconej za marzec 2022 r.?

Odpowiedź: Nie, odliczenia w ramach ulgi sponsoringowej Pan Damian może dokonać w zeznaniu składanym za rok 2022 r. Odliczenie nie jest

uwzględniane w trakcie roku podatkowego w zaliczkach na podatek dochodowy.

5.1.5. Ulga na terminal

Ulga polega na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku:

- 1) wydatków na nabycie terminala płatniczego, tj. urządzenia umożliwiającego dokonywanie płatności bezgotówkowych z wykorzystaniem karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego,
- 2) wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego:
 - a) opłata interchange,
 - b) opłata akceptanta,
 - c) opłata systemowa,
 - d) opłaty z tytułu korzystania z terminala płatniczego wynikające z umowy najmu dzierżawy, itp.

Ulga jest odliczana w roku podatkowym, w którym przedsiębiorca rozpoczął przyjmowanie płatności przy użyciu terminala płatniczego oraz w roku następnym.

Odliczenie przysługuje do wysokości dochodu uzyskanego z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Odliczeniu podlega kwota:

- 2500 zł w roku podatkowym, w przypadku podatników zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych przy zastosowaniu kas rejestrujących,
- 1000 zł – w przypadku pozostałych podatników.

Z ulgi można skorzystać również w przypadku, gdy przedsiębiorca skorzystał z programów finansujących zwrot wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego. W takim przypadku prawo do odliczenia przysługuje w roku podatkowym, w którym przedsiębiorca zaprzestał korzystania ze wsparcia w ramach programu i w roku następnym.

Prawo do ulgi nie przysługuje w przypadku, gdy przedsiębiorca przyjmował płatności przy użyciu terminala płatniczego w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc, w którym ponownie rozpoczął przyjmowanie płatności przy użyciu terminala płatniczego.

Bardziej korzystne zasady ulgi dotyczą tzw. **podatnika bezgotówkowego**.

Podatnik bezgotówkowy to podatnik będący małym podatnikiem (podatnik u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku

od towarów i usług nie przekroczyła w poprzednim roku 2 mln euro), któremu w roku podatkowym przysługuje prawo do szybszego zwrotu podatku VAT:

- a) przez co najmniej 7 miesięcy, w przypadku podatników rozliczających podatek VAT miesięcznie,
- b) przez co najmniej 2 kwartały, w przypadku podatników rozliczających podatek VAT kwartalnie.

Podatnik bezgotówkowy rozlicza ulgę w każdym roku podatkowym, w którym ponosi wydatki podlegające odliczeniu (odliczenie nie jest ograniczone do dwóch lat podatkowych). Odliczeniu podlega kwota odpowiadająca 200% poniesionych wydatków, nie więcej niż 2000 zł w roku podatkowym.

Podatnik bezgotówkowy może korzystać z ulgi również w przypadku, gdy przyjmował płatności przy użyciu terminala płatniczego w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc, w którym ponownie rozpoczął przyjmowanie płatności przy użyciu terminala płatniczego.

Jak rozliczyć ulgę?

Ulgę jest odliczana w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym zostały poniesione wydatki.

Kwota odliczenia nieznajdująca pokrycia w rocznym dochodzie, przedsiębiorca odliczy w zeznaniach za kolejno następujące po sobie sześć lat podatkowych następujących bezpośrednio po roku, w którym został poniesiony wydatek.

Przykłady

Przykład 1

Czy korzystając z ulgi polegającej na odliczeniu od podstawy opodatkowania wydatku poniesionego na nabycie terminali płatniczych nie będzie możliwości zaliczenia tego wydatku do kosztów uzyskania przychodów?

Odpowiedź: Korzystanie z ulgi nie pozbawia prawa do uwzględnienia wydatku poniesionego na nabycie terminali płatniczych w kosztach uzyskania przychodów. Istota ulgi polega właśnie na tym, że oprócz zaliczenia poniesionego wydatku do kosztów podatkowych, będzie można dodatkowo ten sam wydatek odliczyć od podstawy opodatkowania.

Przykład 2

Pan Damian zapewnia korzystanie z płatności bezgotówkowych od czerwca 2022 r. i przez kolejnych 12 miesięcy, tj. do maja 2023 r. otrzymuje zwrot poniesionych z tego tytułu wydatków korzystając z pomocy w ramach programu pomocowego fundacji Polska Bezgotówkowa. Pan Damian może w ramach ulgi odliczyć w roku podatkowym maksymalnie 1000 zł.

Czy i od kiedy Pan Damian będzie mógł skorzystać z odliczenia w ramach ulgi na terminal?

Odpowiedź: Pan Damian będzie mógł skorzystać z ulgi na terminal w roku 2023, tj. w roku, w którym zaprzestał korzystania z programu pomocowego i w roku następnym, tj. w roku 2024. Wydatki poniesione w 2023 roku po zakończeniu korzystania z programu pomocowego, Pan Damian odliczy w zeznaniu składanym za 2023 r., a wydatki poniesione w 2024 roku, odliczy w zeznaniu składanym za 2024 r.

Przykład 3

Pan Andrzej kończy prowadzenie działalności z dniem 31 grudnia 2023 r. W ramach tej działalności zapewnia przyjmowanie płatności przy użyciu terminala płatniczego. Od 1 maja 2024 r. Pan Andrzej rozpoczyna prowadzenie innego rodzaju działalności zapewniając przyjmowanie płatności bezgotówkowych przy użyciu terminala. Czy Pan Andrzej może skorzystać z ulgi na terminal w działalności, której prowadzenie rozpoczyna 1 maja 2024?

Odpowiedź: Nie, Pan Andrzej nie może skorzystać z ulgi na terminal, ponieważ przyjmowanie takich płatności przy użyciu terminala zapewniał w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc, w którym ponownie rozpoczął przyjmowanie płatności przy użyciu terminala płatniczego.

5.1.6. Ulga dla pracowników i przedsiębiorców

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – 1.2.4. Ulga dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej

5.2. Skala

Szczegółowe informacje na temat skali podatkowej obowiązującej od 1 stycznia 2022 r. – 1.1. Filary Polskiego Ładu

5.3. Amortyzacja

Polski Ład wprowadza zmiany w zakresie amortyzacji podatkowej, które polegają na wyłączeniu z kosztów podatkowych odpisów amortyzacyjnych od budynków i lokali mieszkalnych (m.in. zmiany w art. 22b ust. 1 i art. 22c pkt 2 ustawy PIT).

Wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie budynków i lokali mieszkalnych poczynawszy od 1 stycznia 2022 r., nie będą stanowiły w momencie ich poniesienia, kosztów uzyskania przychodów – ani bezpośrednio, o czym stanowi art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy PIT, ani poprzez odpisy amortyzacyjne, zgodnie z treścią art. 22c pkt 2 ustawy PIT.

Jednocześnie, na podstawie przepisu art. 71 ust. 2 Polskiego Ładu podatnicy będą mogli do końca 2022 r., zaliczać do kosztów podatkowych odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będących odpowiednio budynkami mieszkalnymi, lokalami mieszkalnymi stanowiącymi odrębną nieruchomość, spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu mieszkalnego lub prawem do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, nabytych lub wytworzonych przed dniem 1 stycznia 2022 r.

Przepis ten pozwala na amortyzację budynków i lokali mieszkalnych jeszcze przez rok. Skorzystają z tej możliwości podatnicy, którzy są w trakcie takiej amortyzacji, oraz tacy, którzy przed 2022 r. byli właścicielami takich nieruchomości lub praw majątkowych i zaczną je amortyzować w 2022 r.

Zatem na podstawie przepisu przejściowego, który jest przepisem szczególnym, podatnicy jeszcze przez rok będą stosować przepisy dotyczące amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obowiązujące na dzień 31 grudnia 2021 r., w odniesieniu do budynków i lokali mieszkalnych nabytych lub wytworzonych przed 1 stycznia 2022 r. Natomiast od 1 stycznia 2023 r. żaden podatnik nie będzie mógł już zaliczać do kosztów podatkowych odpisów amortyzacyjnych od budynków i lokali mieszkalnych.

Jednocześnie podkreślić należy, że zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy PIT, przepisy ust. 1 pkt 8 mają zastosowanie do odpłatnego zbycia wykorzystywanych na potrzeby związane z działalnością gospodarczą oraz przy prowadzeniu działań specjalnych produkcji rolnej: budynku mieszkalnego, jego części lub udziału w takim budynku, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub udziału w takim lokalu, gruntu lub udziału w gruncie albo prawa użytkownictwa wieczystego gruntu lub udziału w takim prawie, związanych z tym budynkiem lub lokalem, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub udziału w takim prawie oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub udziału w takim prawie.

Zatem wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie budynków i lokali mieszkalnych oraz związanych z nimi gruntów będą mogły być uwzględnione przy określaniu dochodu z odpłatnego zbycia tych składników, zgodnie z art. 30e ustawy PIT.

W 2022 r. wydatki dodatkowe, podobnie jak odpisy amortyzacyjne, które związane są z nabyciem lub wytworzeniem we własnym zakresie budynków i lokali mieszkalnych (nabytych lub wytworzonych przed 1 stycznia 2022 r.) będą rozliczane w kosztach podatkowych na zasadach obowiązujących na dzień 31 grudnia 2021 r.

Wydatki dodatkowe, związane z nabyciem lub wytworzeniem we własnym zakresie budynków i lokali mieszkalnych po 31 grudnia 2021 r., jeżeli nie zostały

wymienione w art. 23 ustawy PIT, oraz nie zwiększają wartości początkowej tych składników, będą mogły być zaliczane do kosztów podatkowych, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 22 ust. 1 ustawy PIT **dotyczących zaliczenia poniesionych kosztów do kosztów uzyskania przychodów**.

5.4. Składka zdrowotna

Polski Ład przewiduje, że dochód będzie podstawą wymiaru składki dla przedsiębiorców opłacających podatek dochodowy na ogólnych zasadach według skali podatkowej, a także dla opłacających podatek dochodowy z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ustawy PIT). Dochód ten, za rok kalendarzowy, będzie ustalany jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy PIT, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu tej ustawy, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

W trakcie roku składka na ubezpieczenie zdrowotne będzie wpłacana od dochodu ustalonego narastająco jako różnica między przychodem a kosztami uzyskania przychodów. Tak ustalony dochód będzie pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, zapłaconych od początku roku, a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach. Dochód nie będzie pomniejszany o składki, które zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Podstawa wymiaru składki za dany miesiąc nie będzie mogła być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nastąpi po zakończeniu roku.

W przypadku, gdy suma wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne przez ubezpieczonego będzie wyższa od rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalonej od rocznej podstawy, to ubezpieczonemu będzie przysługiwał zwrot kwoty stanowiącej różnicę między sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne, a roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne od tak ustalonej podstawy wynosić będzie 9%.

Więcej na temat zasad obliczania i opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne <https://www.zus.pl/o-zus/o-nas/programy-transformacji-cyfrowej-zus/zmiany-od-2022-r./zmiany-w-skladce-zdrowotnej>

Przykłady

Przykład 1

Czy roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej ustalana dla jednoosobowej działalności gospodarczej opodatkowanej wg skali podatkowej jest tożsama z rocznym dochodem z tych działalności wykazanych w zeznaniu rocznym?

Odpowiedź: Nie. Przepis art. 81 ust. 2 ustawy o składkach zdrowotnych³⁹ odwołuje się do przepisów ustawy PIT wyłącznie w zakresie rozumienia pojęcia przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz kosztów uzyskania tych przychodów.

Ustawa o składkach zdrowotnych – dla jej celów – wskazuje co jest dochodem z działalności gospodarczej stanowiącym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jest nim różnica między zdefiniowanymi w ustawie PIT przychodami oraz kosztami ich uzyskania.

Ustawa o składkach zdrowotnych nie odwołuje się do przepisów podatkowych, które by wskazywały w jaki sposób obliczany jest dochód dla celów składki zdrowotnej. W szczególności, ustawa ta nie wskazuje, że podstawa obliczenia podatku PIT jest jednocześnie podstawą obliczenia składki zdrowotnej.

Z ustawy o składkach zdrowotnych wynika, że dochód określony w sposób wskazany w tej ustawie (przychód minus koszty) może być pomniejszony wyłącznie o kwotę opłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Zatem dochód obliczony dla celów składki zdrowotnej, może się różnić od dochodu obliczonego dla celów podatku PIT. Obowiązujące w podatku PIT ulgi i zwolnienia nie mają zastosowania w przypadku obliczania podstawy składki zdrowotnej.

Przykład 2

Czy przy obliczaniu rocznej podstawy składki na ubezpieczenie zdrowotne u podatnika prowadzącego PKPiR (metoda podstawowa, tzw. kasowa) uwzględnia się różnice remanentowe?

Odpowiedź: Nie. Przepisy ustawy o składkach zdrowotnych nie odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów podatkowych w celu obliczenia dochodu dla celów składki zdrowotnej.

³⁹ Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.)

6. Dochody uzyskiwane przez przedsiębiorców opodatkowanych 19% podatkiem

6.1. Ulgi

6.1.1. Ulga na powrót

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.1. Ulga na powrót](#)

6.1.2. Ulga dla rodzin 4+

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.2. Ulga dla rodzin 4+](#)

6.1.3. Ulga dla pracujących seniorów

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.3. Ulga dla pracujących seniorów](#)

6.2. Amortyzacja

Szczegółowe informacje na temat zmian w amortyzacji – [5.3. Amortyzacja](#)

6.3. Składka zdrowotna

Polski Ład przewiduje, że dochód będzie podstawą wymiaru składki dla osób opłacających podatek dochodowy na ogólnych zasadach według jednolitej 19% stawki podatku (art. 30c ustawy PIT), a także dla opłacających podatek dochodowy z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ustawy PIT). Dochód ten, za rok kalendarzowy, będzie ustalany jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy PIT, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu tej ustawy, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

W trakcie roku składka na ubezpieczenie zdrowotne będzie wpłacana od dochodu ustalonego narastająco jako różnica między przychodem a kosztami uzyskania przychodów. Tak ustalony dochód będzie pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, zapłaconych od początku roku, a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach. Dochód nie będzie pomniejszany o składki, które zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Podstawa wymiaru składki za dany miesiąc nie będzie mogła być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nastąpi po zakończeniu roku.

W przypadku, gdy suma wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne przez ubezpieczonego będzie wyższa od rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalonej od rocznej podstawy, to ubezpieczonemu będzie przysługiwał zwrot kwoty stanowiącej różnicę między sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne, a roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne od tak ustalonej podstawy wynosić będzie 4,9% jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku.

Więcej na temat zasad obliczania i opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne <https://www.zus.pl/o-zus/o-nas/programy-transformacji-cyfrowej-zus/zmiany-od-2022-r./zmiany-w-skladce-zdrowotnej>

Przykłady

Przykład 1

Czy roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej ustalana dla jednoosobowej działalności gospodarczej opodatkowanej wg 19% stawki podatku jest tożsama z rocznym dochodem z tych działalności wykazany w zeznaniu rocznym?

Odpowiedź: Nie. Przepis art. 81 ust. 2 ustawy o składkach zdrowotnych⁴⁰ odwołuje się do przepisów ustawy PIT wyłącznie w zakresie rozumienia pojęcia przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz kosztów uzyskania tych przychodów.

Ustawa o składkach zdrowotnych – dla jej celów – wskazuje co jest dochodem z działalności gospodarczej stanowiącym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jest nim różnica między zdefiniowanymi w ustawie PIT przychodami oraz kosztami ich uzyskania.

Ustawa o składkach zdrowotnych nie odwołuje się do przepisów podatkowych, które by wskazywały w jaki sposób obliczany jest dochód dla celów składki zdrowotnej. W szczególności, ustawa ta nie wskazuje, że podstawa obliczenia podatku PIT jest jednocześnie podstawą obliczenia składki zdrowotnej.

Z ustawy o składkach zdrowotnych wynika, że dochód określony w sposób wskazany w tej ustawie (przychód minus koszty) może być pomniejszony

⁴⁰ Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.)

wyłącznie o kwotę opłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Zatem dochód obliczony dla celów składki zdrowotnej, może się różnić od dochodu obliczonego dla celów podatku PIT. Obowiązujące w podatku PIT ulgi i zwolnienia, nie mają zastosowania w przypadku obliczania podstawy składki zdrowotnej.

Przykład 2

Czy przy obliczaniu rocznej podstawy składki na ubezpieczenie zdrowotne u podatnika prowadzącego PKPiR (metoda podstawowa, tzw. kasowa) uwzględnia się różnice remanentowe?

Odpowiedź: Nie. Przepisy ustawy o składkach zdrowotnych nie odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów podatkowych w celu obliczenia dochodu dla celów składki zdrowotnej.

7. Przychody opodatkowane przez przedsiębiorców opodatkowanych ryczałem od przychodów ewidencjonowanych

7.1. Ulgi

7.1.1. Ulga na powrót

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.1. Ulga na powrót](#)

7.1.2. Ulga dla rodzin 4+

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.2. Ulga dla rodzin 4+](#)

7.1.3. Ulga dla pracujących seniorów

Szczegółowe informacje na temat tej ulgi – [1.2.3. Ulga dla pracujących seniorów](#)

7.2. Stawki ryczału

Polski Ład obniża stawki ryczału od przychodów ewidencjonowanych dla niektórych przychodów. Są to przychody osiągnięte przez osoby wykonujące zawody medyczne, tj. lekarzy, lekarzy dentyistów, techników dentyistycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, psychologów, fizjoterapeutów, oraz zawody techniczne, tj. architektów, inżynierów budownictwa, rzeczoznawców budowlanych.

Ryczałt wynosi 14% dla świadczenia usług:

- w zakresie opieki zdrowotnej (PKWiU dział 86),
- architektonicznych i inżynierskich; usług badań i analiz technicznych (PKWiU dział 71),
- w zakresie specjalistycznego projektowania (PKWiU 74.1);

Niższy ryczałt dotyczy również niektórych przychodów związanych ze świadczeniem usług w obszarze IT.

Ryczałt w wysokości 12% przychodów obejmuje przychody ze świadczenia usług:

a) związanych z wydawaniem:

- pakietów gier komputerowych (PKWiU ex 58.21.10.0), z wyłączeniem publikowania gier komputerowych w trybie on-line,
- pakietów oprogramowania systemowego (PKWiU 58.29.1),
- pakietów oprogramowania użytkowego (PKWiU 58.29.2),
- oprogramowania komputerowego pobieranego z Internetu (PKWiU ex 58.29.3), z wyłączeniem pobierania oprogramowania w trybie on-line,

- b) związanych z doradztwem w zakresie sprzętu komputerowego (PKWiU 62.02.10.0), związanych z oprogramowaniem (PKWiU ex 62.01.1), objętych grupowaniem „Oryginały oprogramowania komputerowego” (PKWiU 62.01.2), związanych z doradztwem w zakresie oprogramowania (PKWiU ex 62.02), w zakresie instalowania oprogramowania (PKWiU ex 62.09.20.0), związanych z zarządzaniem siecią i systemami informatycznymi (PKWiU 62.03.1).

Uwaga

Dla celów opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych działalność usługowa jest określana zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU). W celu prawidłowego przyporządkowania prowadzonej działalności usługowej do właściwej kategorii PKWiU można zwrócić się o pomoc do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).

Przykłady

Przykład 1

Pan Jacek prowadzi prywatny gabinet lekarski, w którym zatrudnia na umowę o pracę innego lekarza. W gabinecie lekarskim świadczą usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego – dermatologia. W jakiej wysokości Pan Jacek powinien opłacać ryczał od 1 stycznia 2022 r., biorąc pod uwagę, że zatrudnia innego lekarza?

Odpowiedź: Od 1 stycznia 2022 r. Pan Jacek opłaca ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w wysokości 14% przychodów. Ryczałt według tej samej stawki Pan Jacek opłacałby również w przypadku, gdyby świadczył usługi bez zatrudniania innego lekarza.

Przykład 2

Pan Michał od lutego 2021 r. w ramach działalności gospodarczej świadczy usługi doradztwa w zakresie sprzętu komputerowego. Dotychczas Pan Michał opłacał ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w wysokości 15% przychodów. Czy w celu opłacania od 1 stycznia 2022 r. niższego ryczałtu od przychodów osiągniętych, Pan Michał musi spełnić jakieś dodatkowe warunki?

Odpowiedź: Nie. Polski Ład obniża stawkę ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych dla przychodów ze świadczenia usług związanych z doradztwem w zakresie sprzętu komputerowego do 12% przychodów z mocy ustawy. Oznacza to, że w celu opłacania niższego ryczałtu Pan Michał nie musi spełnić dodatkowych warunków.

7.3. Składki zdrowotne

Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne osób opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jest uzależniona od wysokości osiągniętych przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

- Przedsiębiorcy opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, opłacają 9% składkę od podstawy wymiaru stanowiącej:
- 60% przeciętnego wynagrodzenia – jeżeli ich roczne przychody, nie przekroczyły 60 tys. zł,
- 100% przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli ich roczne przychody przekroczyły 60 tys. zł, ale nie będą wyższe niż 300 tys. zł,
- 180% przeciętnego wynagrodzenia – jeżeli ich roczne przychody przekroczyły 300 tys. zł.

Dla ustalenia podstawy wymiaru miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne przedsiębiorcy opłacający ryczałt mogą przyjąć kwotę przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym, pomniejszoną o kwotę opłaconych w poprzednim roku kalendarzowym składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów lub odliczone od dochodu na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przedsiębiorca może przyjąć do wymiaru miesięcznej składki zdrowotnej przychód z poprzedniego roku, jeżeli przez cały poprzedni rok kalendarzowy prowadził działalność gospodarczą i przychody z tej działalności były opodatkowane na ogólnych zasadach według skali podatkowej, tzw. podatkiem liniowym, 5% stawką podatku (tzw. IP Box) lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Przykład 1

Pan Tomasz do kwietnia 2022 r. osiąga przychody opodatkowane ryczałtem w wysokości 55 tys. zł opłacając składkę zdrowotną od podstawy wymiaru stanowiącej 60% przeciętnego wynagrodzenia. W maju jego przychody przekroczyły kwotę 60 tys. zł i do końca roku nie przekroczyły kwoty 300 tys. zł. W związku z przekroczeniem limitu przychodów w wysokości 60 tys. zł Pan Tomasz będzie opłacał składkę zdrowotną od 100% przeciętnego wynagrodzenia. Czy różnicę, tj. brakującą kwotę składki zdrowotnej za miesiące, za które opłacał składkę od 60% przeciętnego wynagrodzenia, Pan Tomasz powinien uregulować już w rozliczeniu składki za maj 2022 r. czy dopiero po zakończeniu roku?

Odpowiedź: Brakującą kwotę Pan Tomasz ureguluje dopiero po zakończeniu roku, tj. w rocznym rozliczeniu składki zdrowotnej.

8. Działalność gospodarcza opodatkowana kartą podatkową

Od 1 stycznia 2022 r. z opodatkowania kartą podatkową będą nadal korzystać podatnicy, którzy korzystali z tej formy opodatkowania na dzień 31 grudnia 2021 r. i będą kontynuować stosowanie tej formy opodatkowania. Od tego dnia nikt nowy nie będzie mógł złożyć wniosku o zastosowanie opodatkowania w tej formie.

Od 1 stycznia 2022 r. z opodatkowania kartą podatkową nie może korzystać lekarz i lekarz dentyista, technik dentyistyczny, felczer, pielęgniarka i położna oraz lekarz weterynarii, w przypadku świadczenia usług na rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej albo na rzecz osób fizycznych dla potrzeb prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej. Oznacza to, że, np. lekarz, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej opodatkowanej kartą podatkową świadczył w 2021 r. usługi na rzecz przychodni lub szpitala i w 2022 r. nadal świadczy usługi na rzecz tych podmiotów, to od 1 stycznia 2022 r. nie może już stosować opodatkowania kartą podatkową.

Przykłady

Przykład 1

Pan Robert świadczy usługi taksówkowe w zakresie przewozu osób. Z opodatkowania kartą podatkową korzysta od 5 lat. Czy od 1 stycznia 2022 r. jest obowiązany zmienić formę opodatkowania na inną w związku ze zmianami w zakresie opodatkowania kartą podatkową?

Odpowiedź: Nie. Ponieważ Pan Piotr w poprzednich latach opłacał kartę podatkową, po 31 grudnia 2021 r. może nadal korzystać z tej formy opodatkowania, jeśli spełnia warunki do zastosowania opodatkowania kartą podatkową.

Przykład 2

Pan Piotr świadczy usługi ślusarskie. W związku z tą działalnością od 3 lat opłaca kartę podatkową i robi to również w 2022 r. Od maja 2022 r. Pan Piotr zamierza zatrudnić drugiego pracownika. Czy w związku z zatrudnieniem nowego pracownika Pan Piotr będzie mógł nadal stosować opodatkowanie kartą podatkową czy może z uwagi na zmiany w stanie zatrudnienia utraci prawo do karty podatkowej?

Odpowiedź: Tak, Pan Piotr może kontynuować opodatkowanie kartą podatkową. Dla osób kontynuujących stosowanie opodatkowania kartą podatkową, Polski Ład nie wyłącza możliwości dokonywania zmian, np. w stanie zatrudnienia.

8.1. Składka zdrowotna

Osoby opłacające podatek dochodowy w formie karty podatkowej od 2022 r. opłacają niższą składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla tych osób to kwota minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku.

Przykład

Pan Marek prowadzi działalność w zakresie usług hydraulicznych opodatkowaną kartą podatkową. Dla celów podatku od towarów i usług ewidencjonuje przychody w ewidencji sprzedaży. Czy pomimo ewidencjonowania przychodów dla celów podatku VAT może opłacać składkę zdrowotna od minimalnego wynagrodzenia?

Odpowiedź: Tak. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób opłacających kartę podatkową jest minimalne wynagrodzenie, również w przypadku obowiązku ewidencjonowania przychodów dla celów podatku od towarów i usług.

podatki.gov.pl/polski-lad/

podatki.gov.pl

**Twoje pierwsze źródło
informacji o podatkach**

